

Izkoristiti moramo vse možnosti, da bi izboljšali življenjske pogoje naših delavcev

V petek, 10. julija, je bila v prostorih Kazine primopredajna seja upravnega odbora. Za novega predsednika UO so izvolili Zvoneta Labura, obratovodjo žebeljarne. Nato je predsednik dosedanjega upravnega odbora Berti Brun prebral poročilo, ki ga v izvečkih objavljamo v današnji številki. Prav tako je na seji UO prebral svoje poročilo tudi direktor železarne inž. Matevž Hafner.

Iz poročila tov. Bruna povzemamo naslednje misli:

»Upravni odbor našega mandata se je konstituiral na primopredajni seji dne 14. maja 1963. Od takrat do danes je upravni odbor imel 34 rednih in eno izredno sejo. Seje so bile, razen nekaj izjem, v prostem oziroma v popoldanskem času, največkrat od 16. do 19. ure. Povprečno so trajale po tri ure, kar pomeni, da je upravni odbor za svoje delo porabil 105 ur.

V pretekli mandatni dobi je bilo z razliko od prejšnjih mandatnih dob, nekaj sprememb med člani. Nekaj zaradi teh sprememb v članstvu, nekaj pa zaradi dolge bolezni tov. Simikića, ki je dvajsetkrat manjkal, je bila prisotnost na sejah vedno manjša. Prisotnost je znašala komaj 74,8 % proti 78,42 %, kolikor je bila v prejšnji mandatni dobi. Če pa prisotnost v našem mandatu primerjamo s prejšnjimi leti, ko so seje bile še dopoldan, to je v delovnem času, se je prisotnost zmanjšala za 10 %. Pregledi, s katerimi razpolagamo, kažejo, da je prisot-

nost. V nasprotnem primeru bo kvaliteta dela upravnega odbora slabša, ker bi se s takšnim načinom nadomestovanja zmanjšala odgovornost posameznega člana upravnega odbora.

Delo upravnega odbora lahko razdelimo na dva značilna dela: na prvi operativni, sistematični del, ki je vezan na določena obdobja in na drugi priložnostni del, ki je vezan na posamezne probleme v določenih obdobjih.

V prvem operativnem, sistematičnem delu je naš upravni odbor redno pregledoval sklepe in reševal tekoče probleme. To sta bili dve

obračunih železarne, ŽIC in GEŽ, o razdelitvi sklada splošne porabe, o pregledu

(Nadalj. na 2. strani)

OB DNEVU VSTAJE
VSEM DELOVNIM LJUDEM ISKRENO
ČESTITAMO

SAMOUPRAVNI ORGANI, UPRAVA
PODJETJA, DRUŽBENO POLITIČNE
ORGANIZACIJE IN UREDNISTVO

ŽELEZAR

JESENICE, 18. JULIJA 1964

ST. 29/VI

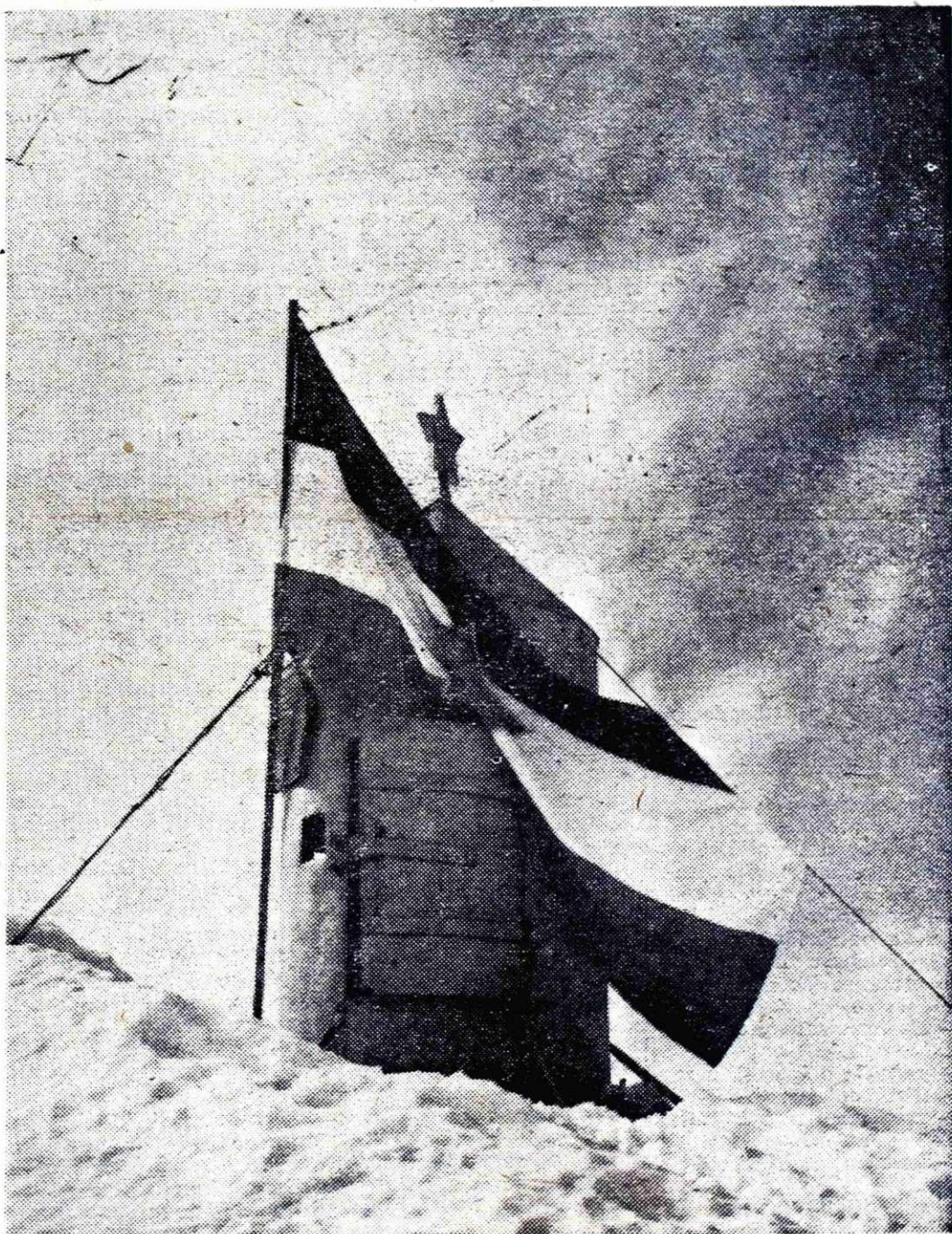
5 primopredajne seje UO železarne

nost na sejah vsako leto manjša. Ker člen 106 statuta predvideva 2/3 večino prisotnosti mora seji prisostvovati najmanj 7 članov, da je seja upravnega odbora lahko sklepčna. Upravni odbor je imel le tri seje, ko ni manjkalo nobeden od članov, 5 sej, ko je manjkalo po en član, 8 sej, ko sta manjkala po dva člana, 6 sej, ko so manjkali po trije člani, 8 sej, ko so manjkali po štirje člani in 5 sej, ko je manjkalo po pet članov.

Ta pregled nam kaže, da bi po 106. členu statuta kar 13 sej oz. 37 % sej upravnega odbora ne bilo sklepčnih. Res, da bodo ta problem nekoliko omilili izvoljeni namestniki članov upravnega odbora, vseeno smatram za potrebno, da priporočim novemu upravnemu odboru, naj člani sprejmejo obveznost, če je potrebno, tudi pismeno, da ima udeležba na sejah upravnega odbora prednost. Menim, da ne bi bilo koristno če bi namestnike vključevali ob vsaki odsotnosti, temveč le v primerih, ko gre za daljšo odsot-

stalni točki dnevnega reda sej upravnega odbora in jih na dnevnem redu nismo imeli samo šestkrat. V ta sistematični del spadajo še predvsem pregled neizpolnjenih sklepov upravnega odbora — v našem mandatu osemkrat na dnevnem redu, dalje analize sklepov delavskega sveta železarne v pregled neizpolnjenih sklepov DS železarne — enajstkrat na dnevnem redu in analize sklepov DS. UO in ZEE — petkrat na dnevnem redu. Vsak mesec smo razpravljali o izpolnjevanju plana za pretekli mesec in o operativnem planu za tekoči mesec. Na dnevnem redu smo imeli te razprave štirinajstkrat. O operativnem planu za oktober smo razpravljali na dveh sejah zaradi številnih prigovorov delovnih enot z ozirom na sklep DS, da se uvede stimulacija za izpolnitev plana nad 85 %.

Poleg teh vprašanj spadajo v sistematične razprave tudi razprave o finančnem planu železarne, ŽIC in GEŽ, o ključnih računih železarne, ŽIC in GEŽ, o periodičnih

22. julij - dan vstaje, praznik slovenskega ljudstva

Prvi strel iz partizanskih pušk so pred triindvajsetimi leti odjeknili po naši slovenski zemlji.

Jeseniški delavci — uporniki so že zbrani na Mežaklji, pod Stolom in na Pokljuki.

To je čas, katerega bomo nedvomno šteli med najvažnejša obdobja naše zgodovine, kajti osvobodilni boj je globoko posegel v življenje našega naroda in sprostil njegove svobodoljubne in demokratične sile ter uresničil dolgoletne socialne težnje.

Borci lahko po pravici samozvestno nastopamo v današnji družbi.

Današnji čas nam je dal vse možnosti, da smo se enakovredno vključili v boj za boljše življenjske pogoje, večjo produktivnost in da smo odločneje odstranjevali ugotovljene slabosti iz našega gospo-

darskega in družbenega razvoja. Čas, pred katerim stojimo, pa zahteva več tudi od vseh ostalih in še posebej od mladih, ki stopajo na naša mesta in nas enakovredno nadomeščajo.

In če nam bo vsem skupaj uspelo dohiti naše želje in potrebe, bomo tako najlepše dokončali boj, za katerega so se borili že naši očetje pred vojno in smo se morali mi golotočki spopasti z dobro oboroženim okupatorjem, če smo hoteli doseči nacionalno in socialno osvoboditev.

22. julij je torej eden tistih naših praznikov, ob katerem bomo vedno bolj spoznavali, da borba jeseniških proletarcev in revolucionarjev — upornikov ni bila zaman.

Slovenko

Izkoristili moramo vse možnosti, da bi izboljšali življenjske pogoje naših delavcev

(Nadalj. s 1. strani)
zvišanja in znižanja materialnih stroškov, o inventurnih razlikah, o predračunu stroškov preventivnega dela obratne ambulante in o poročilih glavnega direktorja o službenih potovanjih v inozemstvo.

Naš upravni odbor je v sistematično delo uvedel tudi analize naročil in zaostankov po četrtletjih ter analize osebnih dohodkov. Mislim, da so takšne razprave zelo potrebne z ozirom na nekakšen sistem stalnega nadzora nad temi vprašanji, pa tudi zelo koristne. Predvsem to velja za analize osebnih dohodkov spričo današnjega razvoja sistema nagrajevanja in tendence, da se v sistemu nagrajevanja uvaja čim več individualnih meril, kot osnovno stimulacijo za povečanje tako produktivnosti kot kvalitete dela. Menim, da bo tem vprašanjem tudi v bodoče potrebno posvetiti čim več pozornosti.

V priložnostnem delu reševanja posameznih problemov je upravni odbor imel na dnevnem redu naslednja vprašanja:

- predlog za organizacijo sektorja za ekonomiko,
- problematiko IBM,
- reorganizacijo čiščenja v železarni,
- problematiko muzeja,
- problematiko štirizmenkega obratovanja martinarne,

- ukrepe za izboljšanje proizvodnje,
- poročilo o kvalitetni problematiki in o delu RO ter OTK,

- predlog za likvidacijo penaliziranja pri zvišanju in znižanju materialnih stroškov,

- problematiko osebnih dohodkov v šamotarni,
- predlog o dopolnitvi sistema za stimulacijo nagrajevanja,

- poročilo revizijske komisije o potrjenih predlogih za investicijsko izgradnjo,
- problematiko avtobusnih prevozov in regresov,
- stanovanjsko problematiko,

- poročilo o športni in rekreacijski dejavnosti,
- problematiko o kadrovskih vprašanjih,
- finančni plan izobraževanja,

- vpis ljudskega posojila za obnovo Skopja in na izredni seji še pomoč Skopju.

V tem obdobju UO ni veliko razpravljalo o pravilnikih, ker je celo obdobje karakteristično po tem, da smo pripravljali statut železarne. Kljub temu je upravni odbor razpravljalo o dopolnitvah pravilnika o regresiranju letnih oddihov in o pravilniku za koriščenje funkcionalne amortizacije. Skladno s 303. členom statuta železarne, ki določa, da se morajo vsi samoupravni akti vskladiti s statutom najkasneje do konca leta 1965, priporočam upravni odboru, da že v

začetku mandatne dobe posveti čim več pozornosti obnavljanju in vsklajevanju obstoječih pravilnikov oziroma samoupravnih aktov, ker bomo sicer v drugi polovici leta 1965. v težkem položaju.

Ce sedaj povzamemo podatke o delu upravnega odbora v pretekli 13-mesečni mandatni dobi, lahko ugotovimo, da je bil pretežno del dela upravnega odbora vezan na operativno in sistematično reševanje posameznih vprašanj po določenih obdobjih bodisi redno na vsaki seji, bodisi mesečno, četrtletno ali letno. Od skupaj 152 točk dnevnih redov sej upravnega odbora je kar 124 točk operativnega ter sistematičnega značaja in le 28 točk odpade na priložnostno reševanje posameznih problemov.

V razpravi o vseh naštetih vprašanjih je upravni odbor sprejemal zaključke in ukrepe oziroma sklepe. V celoti je upravni odbor sprejel 964 sklepov. Vsi ti sklepi so večinoma izpolnjeni. Neizpolnjenih je ostalo le 13 sklepov, kar je 1,34 %. V prejšnji mandatni dobi je ostalo neizpolnjenih 1,08 % sklepov.

Neizpolnjeni so ostali naslednji sklepi:

1. Uprava je dolžna predložiti upravnemu odboru odločbo sodišča v zvezi z razpravo o pogorelih valjih v valjarni 2400.

2. Rešitev odkupa patenta od Jožeta Urha in Jurija Dolenca ter o klimatskih napravah na žerjavih.

3. Program dejavnosti s proračunom.

4. Analiza o polni zaposlitvi administrativnega kadra.

5. Rešitev stanovanjskega problema tov. Klemenčiča.

6. Predlog sistema in višine nagrad.

7. Izselitev stanovalcev, ki niso zaposleni v železarni, iz novih stanovanj.

8. Odkup arhiva tov. Torcarja.

9. Gradnja montažnega naselja, imenovanje gradbenega odbora, pogoji za prenos lastništva.

10. Analiza notranjih vzrokov fluktuacije delovne sile v martinarni.

11. Ukrepi v zvezi z analizo gibanja osebnih dohodkov.

12. Odvzem vode iz Radovne za sanacijo Blejskega jezera.

13. Načelna stališča glede nasilnih vselitev naših sodelavcev.

Od 964 sklepov, kolikor jih je upravni odbor sprejel v pretekli mandatni dobi, je kar 407 oz. 42 % takšnih, ki so bili sprejeti na osnovi prošnje raznih družbeno-političnih organizacij, raznih društev, gospodarskih organizacij, posameznikov itd. Upravni odbor je pri reševanju teh prošnje zavzel takšne kriterije, da je v celoti pozitivno rešil 70 % prošnje, 18 % prošnje je odložil oziroma odstopil v reševanje

odgovorjajočim sulžbam, 12 % prošnje pa je zavrnil.

Za reševanje prošnje je upravni odbor imel posebno tričlansko komisijo, kateri je predsedoval predsednik UO, dva člana pa sta se od seje do seje menjavala. Ta komisija se je sestala pred sejo upravnega odbora, prošnje proučila in jih po ustaljenih kriterijih reševala. O svojem delu je komisija poročala UO in če se je ta s predlogi strinjal, so rešitve postale sklepi UO. Takšen način dela je imel tudi prejšnji upravni odbor in smo tako skrajšali delo upravnega odbora za več kot dve uri pri vsaki seji.

Zdi se mi, da je treba posebej omeniti reševanje prošnje za izredno plačane in neplačane dopuste. Potrebe raznih družbeno-političnih organizacij, športnih društev, kulturno-prosvetnih društev pa tudi posameznikov, predvsem tistih, ki študirajo, so vedno večje. Že prejšnji upravni odbor je do tega vprašanja zavzel določena stališča in kriterije in jih je naš upravni odbor v celoti prevzel. Kriteriji so naslednji:

- Za zvezna tekmovanja oziroma prireditve v zveznem merilu, za razna gostovanja v inozemstvu ali za mednarodne prireditve in tekmovanja je upravni odbor v celoti odobril potrebno število izredno plačanega dopusta, tako za priprave kot za samo prireditve ali tekmovanje.

- Za enake prireditve samo v republiškem merilu je upravni odbor odobral za polovico dni izredno plačane dopuste, medtem ko so za drugo polovico morali sodelujoči koristiti svoj redni ali pa neplačani dopust.

- Za razne klubske, društvene prireditve ali tekmovanja upravni odbor načelno ni odobral dopustov in je takšne prošnje usmerjal na občinsko športno zvezo. Prav tako upravni odbor ni odobral izredno plačanih dopustov trenerjem ali vodjem ekip, razen v nekaterih izjemnih primerih.

- Sicer pa so vsa društva in klubi na področju jeseniške občine že seznanjena s takimi stališči upravnega odbora in je upravni odbor sprejel le malo prošnje za posamezna društvena tekmovanja.

Kljub takšnim, lahko rečemo strogim kriterijem odobravanja izredno plačanih dopustov, je upravni odbor v primerjavi s prejšnjim obdobjem odobril naslednje število izrednih dopustov:

	1962/63	1963/64
za športno dejavnost	1863	2509
za potrebe političnih organizacij	231	602
za kulturno-prosvetno dejavnost	109	147
za potrebe ostalih skupaj	300	326
	2503	3584

Številka na prvi pogled izgleda velika, vendar v tako številnem kolektivu kot je naš, če se ti dopusti porazdelijo preko celega leta enakomerno, ne povečujejo odsotnost niti za 1 %. Zavedati se moramo, da ti dopusti bremenijo predvsem zimске mesece, ker imamo na Jesenicah oziroma v naši občini pretežno same reprezentante zimskih športov. Menim, da je bilo stališče našega upravnega odbora, čeprav so se dopusti v primerjavi s prejšnjim obdobjem nekoliko povečali, pravilno in priporočam, da tudi novi upravni odbor zavzame podobno stališče.

Podobna stališča kot pri reševanju prošnje za izredne dopuste je upravni odbor sprejel tudi še pri nekaterih drugih vprašanjih. Ne bo odveč, če nekatera naštejemo:

- Dotacije, ki jih je delavski svet dodelil, odobrava upravni odbor po lastni presoji le prosilcem iz jeseniške občine.

- Upravni odbor je odobril enkratno nagrado v višini osebnih dohodkov sodelavcem, ki so bili invalidsko upokojeni ali če iz kakršnihkoli drugih vzrokov niso mogli izkoristiti svojega rednega letnega dopusta in sicer:

- 25 %, če so bili upokojeni v prvem četrtletju,

- 50 % upokojencem iz drugega četrtletja,

- 75 % upokojencem iz tretjega četrtletja in 100 % upokojencem, ki so bili upokojeni v zadnjem četrtletju.

Prošenje za odpadni material upravni odbor ni obravnaval in jih je odstopil v reševanje mali prodaji. To pa ne velja za prosilce izven železarne, katerim pa je upravni odbor prošnje v glavnem zavrnil. Upravni odbor tudi ni reševal prošnje za stanovanja ter jih je odstopal stanovanjski komisiji. Na svojih sejah je upravni odbor obravnaval le zasedbo stanovanj, ki so jih izpraznili strokovnjaki, kateri so odšli v druge gospodarske organizacije.

Dotacije, ki jih je upravni odbor dodelil vsako leto osnovnim šolam, so že kar tradicionalne. Dotacije so namenjene za izvedbo ekskurzij osmih razredov osnovnih šol ter za četrti razred gimnazije. Omenim naj še dotacijo društvu prijateljev mladine za novoletno jelko, bolnišnici za otroke in porodnice ter Zavodu »dr. Franceta Bergljaja«, kakor tudi dotacijo občinskemu odboru LT za tekmovanje pionirjev s skiroji ter fakultetnemu odboru ZSS za zaključne ekskurzije absolventov fakultet, ki so naši študenti. In končno naj omenim še srečolove, tombole, ki jih organizirajo razna društva in organizacije v naši občini.

Upravni odbor je v takih primerih odobril standardni dobiček 25 kg žebeljev in garnituro vzmeti.

Omenil sem že, da je upravni odbor sproti analiziral seje DS.UO in ZEE. Ta vprašanja smo imeli na dnevnem redu petkrat, torej precej manj kot v prejšnji mandatni dobi, ko jih je upravni odbor obravnaval kar devetnajstkrat. Zastoj je nastal zato, ker smo hoteli analize izpolniti ter smo zato imenovali posebno komisijo. Praksa je pokazala, da komisija ne more redno analizirati sklepe samoupravnih organov delovnih enot, temveč lahko na osnovi izvlečkov napravi analize dela samoupravnih organov le za posamezna obdobja. Delovne enote so bile med našo mandatno dobo zelo aktivne tudi pri razpravi o osnutku statuta, o finančnem načrtu ter nazadnje pri sprejemanju predloga statuta. Sklepe, ki so bili sprejeti v zvezi s to problematiko, smo analizirali posebej in zato niso bile potrebne redne analize na sejah upravnega odbora.

Delo v delovnih enotah in še posebej njihovo prizadevanje pri razpravi o osnutku statuta, še bolj pa pri njegovem sprejemanju potrjuje, da je neposredno upravljanje v naši železarni zaživel in da je zgrajeno na pravih osnovah. Sklicanje zbora delovne skupnosti železarne zaradi sprejemanja statuta predstavlja lep dokaz, da so odveč vsi dvomi glede sestajanja zborov in ugotavljamo, da bomo sestanke zborov tudi v prihodnje lahko organizirali, seveda če bodo dobro pripravljene ter bomo lahko dosegli potrebno udeležbo za sklepčnost. Široke pristojnosti zborov oziroma izključna pristojnost v določenih problemih, ki jih zagotavlja statut železarne ter dejstvo, da zbere lahko v redu organiziramo, je dokaz, da je osnova samoupravljanja v naši železarni neposredno upravljanje kot je to določeno v ustavi SRS. S statutom so delovne enote dobile pravico in dolžnost, da razpravljajo in odločajo o delitvi doseženega dohodka, o delitvi osebnih dohodkov, o ugotavljanju in koriščenju amortizacije, o zaščitnih sredstvih in o organizaciji dela. Statut železarne tudi določa, da lahko delavski svet sprejema, dopolnjuje ali spreminja statut, sprajema finančni in proizvodni načrt, odreja politiko in merila nagrajevanja, sklepa o delitvi čistega dohodka iz sredstev sklada skupne porabe. Odloča tudi o novih vlaganjih ter o odcepitvi oziroma združitvi v primerih, če se s tem strinja dve tretjini delovnih enot. To so zelo obsežne pristojnosti in pravice delovnih enot, ki jim zagotavljajo široko materialno osnovo. Zato upravičeno postavljamo vprašanje, kakšne pristojnosti naj bi delovne enote imele. To omenjam zaradi tega, ker so na sejah nekaterih organov v občini raz-

(Nadalj. na 3. strani)

(Nadaljevanje z 2. str.)

pravljaljati tudi o tem, da bi morali dati delovnim enotam naše železarnice več pravic in večjo materialno osnovo.

Seje delavskih svetov, upravnih odborov in zborov so v delovnih enotah sklicevali zelo različno. Iz pregleda je razvidno, da ne moremo več trditi kot v začetku, da so majhne delovne enote, ki imajo več pogojev za sestajanje, sklicevale več zborov. Menim, da samo določilo statuta, da se zbori sklicujejo po obračunskih enotah, v delovnih enotah, ki štejejo več kot sto članov, še ne zagotavlja uspešnost zborov in jim bo treba v prihodnje posvetiti še večjo pozornost. Pri tem delu bodo morale biti zainteresirane tudi družbeno-politične organizacije.

Tako smo imeli v železarni v enem mesecu v največ primerih od 2 do 7 zborov, 11 zborov je bilo takrat, ko so v delovnih enotah razpravljali o težah za statut železarnice, 35 zborov delovnih enot je bilo takrat, ko je bil v razpravi osnutek statuta, v 44 primerih pa so sklicali zbere delovne skupnosti ob sprejemanju statuta železarnice.

Podobno smo na sejah upravnega odbora razpravljali tudi o neizpolnjenih sklepih in tudi redno zasledovali izpolnjevanje sklepov. Prav tako smo razpravljali o neizpolnjenih sklepih delavskega sveta ter smo sproti analizirali vse njegove sklepe. O takšnih analizah oziroma pregledih smo razpravljali na 11 sejah upravnega odbora. Praksa je pokazala, da je sistematično delo v zvezi z izpolnjevanjem sklepov koristno, saj praktično ni neizpolnjenih sklepov delavskega sveta železarnice. Sicer smo imeli nekaj sklepov v evidenci ter smo jih smatrali za neizpolnjene. Na seji upravnega odbora 31. marca smo te sklepe analizirali in ugotovili, da so trajnejšega značaja. Črtali smo jih iz evidence s pripombo, da naj se skupno s sklepi obeh gospodarsko-političnih konferenc vnesejo v program dela organov samoupravljanja za leto 1964/65.

Ob analizi dela upravnega odbora še nekaj zaključnih misli.

Delavsko samoupravljanje je v svojem delovanju preživljalo različna obdobja, ki so vsaka po svoje značilna za čas in za doseženo ekonomsko stanje. V glavnem lahko z zadovoljstvom ugotavljamo, da so bili na področju delavskega samoupravljanja doseženi nekateri pozitivni rezultati. Ugotovili smo tudi nekatere možnosti, v kateri smeri je treba razvijati in razširjati samoupravljanje, od katerega pričakujemo še boljše rezultate. Prezreti tudi ne smemo nekatere negativne pojave, ki nastajajo kot subjektivni vzroki v delovanju samoupravnih organov glede na aktivnost članov naše delovne skupnosti. V tem obdobju smo sprejeli statut železarnice, ki predstavlja po svoji vsebini in važnosti naj-

vrednejši temeljni akt. Uresničevanje tega akta je najosnovnejša naloga v prihodnji mandatni dobi. Ta nakazuje, da se v najkrajšem času pripravijo in sprejmejo še ostali samoupravni akti kot so pravilniki in poslovniki. V tem smislu je UO že sprejel sklep, da se izdela vrstni red prilagajanja pravilnikov in poslovnikov, za kar je potrebno v nadaljnjem zadolžiti še službe, da pripravijo osnutke in da DS imenuje ustrezne komisije.

V zaključnem delu poročila ne mislim govoriti o problemih, ki so bili povedani v poročilu predsednika DS, zlasti o problematiki sektorjev na posameznih področjih in o gospodarskem položaju. O teh in o petmesečnem poslovanju bo v svojem poročilu govoril glavni direktor. Ob tej priliki želim samo opozoriti na nekatere pomanjkljivosti, ki so spremljale naše delo. Upravni odbor se je v zadnji mandatni dobi trudil, da bi postajal vse bolj izvrševalec sklepov DS, pripravljal material in problematiko za seje DS in poizkušal dobro sodelovati s službami. Težko je trditi, če smo pri našem delu vedno najboljše uspeli. Mislim, da sta bili naši dve mandatni dobi precej težki, ko je naš ekonomski položaj preživljal najtežje obdobje zadnjih let. Nekateri zunanji ukrepi in rešitve so olajšale naš položaj, ki pa še vedno kaže na nekatere težave in nevarnost, ki nastaja zaradi stalnega zviševanja cen surovinam in uslugam. To pomeni, da nastaja objektivna tendenca naraščanja proizvodnih stroškov, ki zmanjšujejo stopnjo akumulacije in s tem sklade, ki so življenjskega značaja pri reševanju stimulativnega sistema nagrajevanja in pri reševanju problemov družbenega standarda nasploh. Vprašanje je, kaj naj storimo v sedanjem in prihodnjem obdobju? Z notranjimi ukrepi in normami je treba bolj učinkovito odpravljati notranje težave in subjektivne vzroke. Še vedno so znotraj železarnice neizkoriščene možnosti in rezerve, ki utegnejo izboljšati naš ekonomski položaj in položaj našega delavca. Truditi se moramo v dveh smereh. Prvič je treba v najkrajšem času urediti vzpodbudnejši sistem nagrajevanja, ki naj bo bolj učinkovito povezan pri formiranju OD od večje produktivnosti dela na proizvodnji kvalitetnih jekel in na zniževanje proizvodnih stroškov.

RAZPIS

Raziskovalni odderek išče nove sodelavce za naslednja delovna mesta:

1. TEHNIK ZA IZDELAVO IN OBDELAVO JEKEL

2. TEHNIK ZA SAMOSTOJNE RAZISKAVE

Za delovna mesta pod 1 in 2 pridejo v poštev metalurški tehniki z dovršeno-TSS, ki so že odslužili vojaški rok in ki imajo veselje in smisel za delo na raziskovalnem področju.

Prijave sprejema kadrovski sektor Železarnice Jesenice.

Kadrovski sektor

Na primopredajni seji se je konstituiral novi upravni odbor železarnice. Za predsednika je bil izvoljen Zvone Labura, obratovodja železarnice. Ostali člani upravnega odbora so: Bertil Brun, Bogomir Pust, Vlado Likovič, inž. Vinko Golc, inž. Aleksander Kavčič, inž. Alojz Kalan, Ivo Ščavničar. Na sliki manjkata Franc Pogačnik in Anton Zupan

Drugič: Treba bo v najkrajšem času izboljšati organizacijo dela in program proizvodnje. V tem smislu lahko dosežemo na področju izkoriščanja kapacitet, delovnega časa in organiziranega zaposlovanja ter notranje delitve dela precejšnje uspehe in s tem tudi stalnost ter večjo strokovnost naših delavcev. Nekateri doseženi uspehi, predvsem spremembe proizvodnega programa, zlasti v povečanih količinah kvalitetnih jekel in s tem tudi ugodnejša finančna realizacija, kažejo zanimanje in interese proizvajalcev pri formiranju in delitvi OD.

Bolj odprto je še vprašanje gibanja proizvodnih stroškov, ker še nismo našli metode in sistema pri zniževanju stroškov, ki naj bo bolj vzpodbudno povezan z nagrajevanjem in notranjo delitvijo. Mislim, da je treba v tej smeri napraviti odločne ukrepe pri ugotavljanju in delitvi dohodka na ravni delovnih enot, kar ustreza tudi določbam sprejetega statuta železarnice. Vsa zgoraj navedena vprašanja pa so tudi osnovni ekonomski in materialni pogoji, ki zagotavljajo na osnovi študija in analiz, da po najkrajši in najboljše poti pridemo na skrajšani delovni čas. Od tega in tudi od drugih ukrepov je v precejšnji meri odvisno, kakšno bo zadovolj-

stvo in ustvarjalnost naših delovnih ljudi.

Ob zaključku naj povem še nekaj misli o delu upravnega odbora. Sprejeti statut železarnice razširja dolžnosti in pristojnosti UO s tem, ko operativno vodi delo komisij, ki lahko samostojno rešujejo nekatera vprašanja. Zato je potrebno, da je sistem dela UO organiziran tako, da razpravlja na svojih sejah o najrazličnejših in temeljnih vprašanjih in stališčih, ki so predmet dnevnega reda sej DS, ali pa so osnovne naloge UO, katere lahko rešuje v svoji pristojnosti. Statut namreč omogoča, da se lahko nekatere naloge in problemi prenašajo v pristojnost komisij in tudi služb, zlasti s področja kadrovske politike in delovnih razmerij. Material za seje UO je treba v bodoče s strani služb bolj strokovno in pravočasno pripravljati, tako da so člani UO že pred sejo seznanjeni s problematiko, in bo le tako njihovo delo boljše. V zvezi s tem pa je temu problemu treba posvetiti več pozornosti za pravočasno izpolnjevanje sklepov UO in DS, ker ugotavljamo, da je reševanje prepočasno in premalo odgovorno. Na zadnji seji je UO sprejel sklep, ki zadolžuje direktorja železarnice, da se v bodoče sklepi UO in DS obravnavajo na strokovnem kolegiju tako, da tudi službe in vodstva odgovarjajo, da se sklepi pravočasno izpolnjujejo. Mislim, da bomo tako lažje vsi skupaj dosegli boljše uspehe, če se bomo trudili in zavzemali za uresničevanje načel delavskega upravljanja za boljše gospodarjenje.

Sedanji čas in prihodnje obdobje narekujejo v sistemu samoupravljanja, ko naš delovni človek prevzema na tem področju odgovornejšo vlogo, da storimo tudi več za dvig njegove sposobnosti in izobraževanja. Usposabljanje članov naše delovne skupnosti na področju samo-

upravljanja postaja življenjska nuja, če se hočemo bolj uspešno uveljavljati kot dobri gospodarji in nosilci vseh pozitivnih teženj. V teh težnjah pa se je treba tudi zavzemati, da ne bo samoupravljanje v naši delovni organizaciji le v okviru same tovarne, pač pa si moramo prizadevati, da bo delovanje članov delovne skupnosti razširjeno na področje komune kot širše družbene skupnosti. Na tem področju je naloga tudi v tem, da člani naše delovne skupnosti aktivno delujejo pri gospodarjenju z družbenimi sredstvi, ki so rezultat skupnega prizadevanja, da bi tako bolje živeli in uživali sadove lastnega dela.

Ob zaključku poročila se je predsednik upravnega odbora Bertil Brun zahvalil vsem članom UO, upravi podjetja in službam ter političnim organizacijam za uspešno sodelovanje in zaželel, da bi se novi UO v še večji meri prizadeval za koristi ter delovne uspehe naše delovne skupnosti in še posebej pri uresničevanju temeljnih načel statuta železarnice.

Začeli so z delom

Svet za kulturo in prosveto pri občinski skupščini Jesenice je pred kratkim imenoval iniciativni odbor za ustanovitev lokalne radijske postaje na Jesenicah. Za predsednika tega odbora je bil predlagan oziroma imenovan Branko Blenkuš, mesto odgovornega urednika — so zaupali Zdravku Anderlu. Da bi pripravljala dela za ustanovitev radijske postaje hitreje potekala, so ustanovili tudi tri komisije: tehnično, gospodarsko in programsko. Vse tri komisije so že začele z delom in lahko računamo, da bo ob vsestranskem razumevanju ter podpori merodajnih faktorjev na Jesenicah lokalna radijska postaja že letos začela z rednimi oddajami.

Kaj bomo rekonstruirali

V »železarju« in v drugih časopisih smo že brali, da bo naš kolektiv dobil novo aglomeracijo z vsemi pripadajočimi napravami ter rekonstruirane visoke peči. Člane kolektiva želim podrobneje seznaniti, kje bodo locirane nove naprave in kakšno funkcijo bodo imele.

Zvrčalna naprava (kipar) bo sestavljena iz dveh čelnih zvrčalcev, ki bosta stresala rudo, koks in ostale surovine v silos pod njima. Spraznjevanje bo možno vagonov do brutto teže 40 ton. Posebne samonakladalne vagonov bo možno prav tako izprazniti v silos pod zvrčalno napravo. Take vagonov bo namreč železarna pozneje tudi nabavila. Zmogljivost vsakega razkladalca je 12 vagonov na uro. Zvrčalna naprava bo zgrajena zapadno od rudnega dvora.

Vagone za zvrčalno napravo ne bomo dostavljali z lokomotivo, ampak s posebnim vitlom. Prazni vagoni bodo izstopali na poseben tir na podlagi padca in nato dviga proge sami.

V zimskih mesecih bomo imeli v obratu 110 m dolgo odtajevalnico vagonov, v kateri bodo zgrajeni trije že-

40.000 ton. Na skladišče bodo koks dostavljali s pomočjo gumi transporterjev, ki bodo na samem skladišču 20 m nad zemeljsko površino zgrajeni po vsej dolžini skladišča. Pod skladiščem koks bodo zgrajeni štirje trakovi, na katerih bodo zgrajene posebne iznašalne naprave. Tako iznašalna naprava bo imela možnost premikanja po vsej dolžini transportnega traku. Iz teh trakov bo nadaljnja transportna zveza s transportnimi progami do visokopečnih silosov. Koks bodo sejali pod silosi za visoko peč, to je tik pred doziranjem na tehtnice, od koder je nato direktna pot v visoko peč.

Drobni koks bodo od tu transportirali k valjčnim mlinom za koks, kjer se bo zdrobil na zrno pod 3 mm, od tu dalje pa ga bodo dodajali v silose za drobne su-

jeno na zapadni strani sedanjega rudnega dvora, to je na mestu, kjer stojijo silosi za koks,

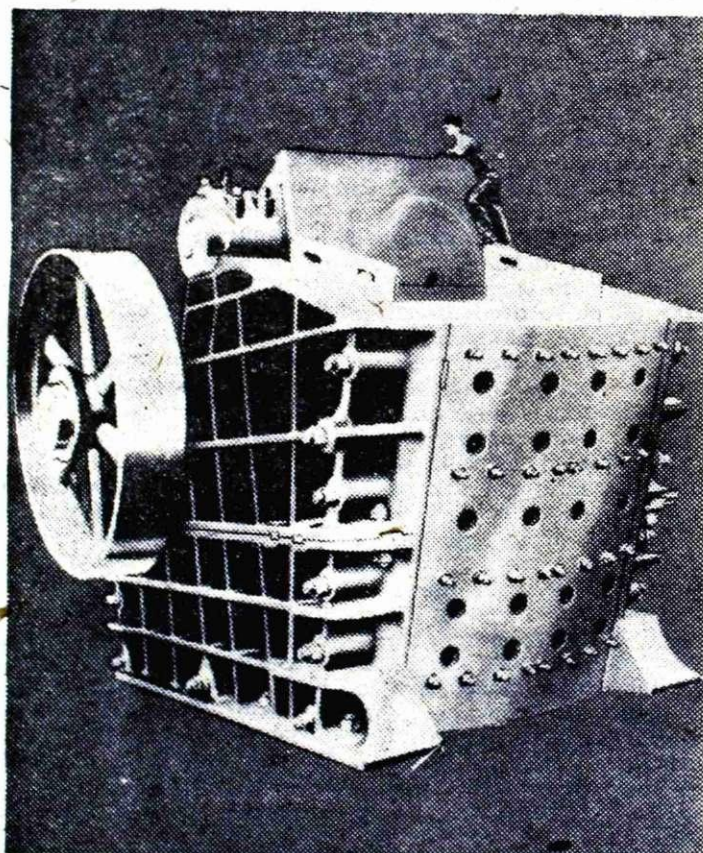
3. direktni transport k silosom za končno drobljenje rude, to je na zrno pod 10 milimetrov.

Iz rudnega dvora bo rudo s pomočjo obstoječega portalnega žerjava vedno možno dodajati na trak, ki jo bo transportiral k silosom za končno drobljenje rude.

de, ki ima 15 odstotkov vlage v eni uri na vsebnost vlage pod 8 odstotkov. To je sicer draga investicija, vendar za naše rude, če jih hočemo sejati na zrno pod 10 milimetrov v aglomeraciji, nujno potrebna. Od tu gre ruda preko silosov za suho rudo v silose za končno drobljenje rude. Pod silosi za končno drobljenje sta nameščena stožčasta ali »saymons« drobilca, kakršnega

b) skozi drobilce, kjer se bo zdrobila ter dalje s trakovi nazaj v silose za končno drobljenje. To je tako imenovani sistem s povečanjem. Kapaciteta vsakega drobilca je okrog 120 ton železne rude na uro.

V isti stavbi, kjer bosta dva stožčasta drobilca, sta nameščena tudi valjčna drobilca za koks in drobilec za apnenec. Ker bomo proizvajali samohodni aglomerat,

Sl. 1

ležiški tiri. Na te tri tire bo možno naenkrat postaviti 30 vagonov zmrznjene železne rude, kjer se bo ruda segrela in tako postala sposobna za praznjenje na zvrčalni napravi. Odtajevalnica, ki bo ogrevana s plavžnim plinom, bo zgrajena na mestu, kjer stoji sedaj skladišče ognjestalne opeke, to je zapadno od rudnega dvora. Od zvrčalne naprave bodo koks transportirali ali direktno po transportnih trakovih v visokopečne silose, ki bodo zgrajeni pred mostom bohinjske železnice v smeri sedanje pražilne peči — rake, ali pa na skladišče koks, ki bo imelo zmogljivost okrog

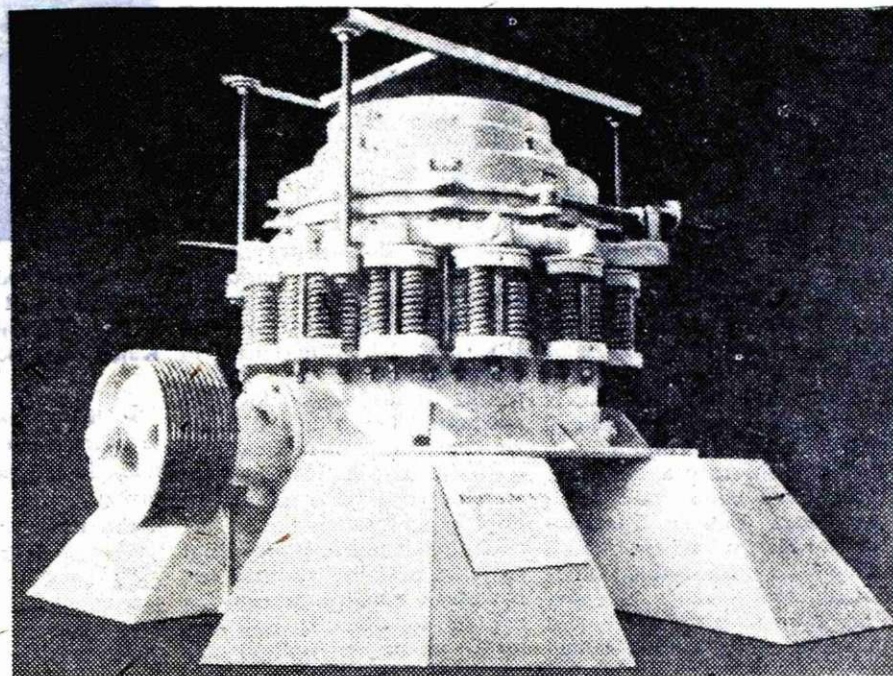
rovine. Ruda bo transportirana od zvrčalne naprave direktno do čeljustnih drobilcev, kjer bo zdrobljena od zrna 400 mm na zrno pod 80 mm. Čeljustni drobilec na sliki št. 1.

Zgradba, kjer bosta nameščena dva taka drobilca, bo zgrajena na koncu sedanjega rudnega dvora.

En drobilec bo lahko zdrobil preko 100 ton železne rude v eni uri. Od tu ima transport železne rude, ki ima pod 80 mm, tri možnosti:

1. vskladiščenje na obstoječi rudni dvor,

2. vskladiščenje v skladišče mokre rude, ki bo zgra-

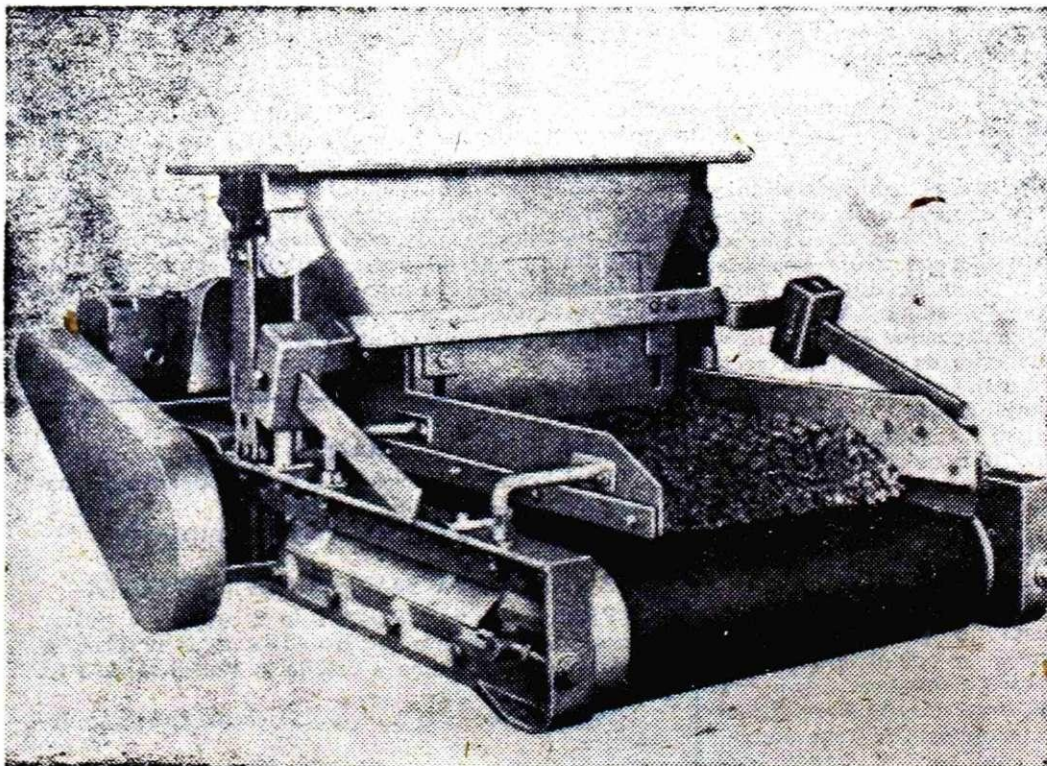
Sl. 2

V skladišču mokre rude bo vskladiščena vsa ruda, ki ima preveč vlage in jo bo treba pred nadaljnjim drobljenjem sušiti. To rudo bodo pred sušenjem zdrobili na zrno pod 50 mm. Za to bomo uporabili obstoječi mlin za apnenec v kamnolomu, seveda brez rešetk, ki jih ima sedaj. Ruda se bo nato sušila v sušilnem bobnu, ki bo imel premer 3 m, dolžino 21 m, ogrevan pa bo s plavžnim plinom. Sušilni boben bo posušil 60 ton železne ru-

vidimo na sliki št. 2. Izdelana bosta v Nemčiji. Iz silosov se bo ruda dozirala z dozirnimi napravami najprej na dvojni vibracijski sitih, kjer se bo izločilo vse zrno pod 10 mm ter jo nato transportirali direktno v silose za drobne surovine. Zrno nad 10 mm pa ima dve možni poti in to:

a) s transportnimi trakovi v silose za visoke peči ter se bo nepredelana zakladala v peči. Računamo, da bo te rude izredno malo;

ki za predelavo v visoki peči, razen koks, ne rabi nobenih dodatkov, je potrebno apnenec dodajati mešanici za aglomerat. Apnenec se mora zato ves zdrobiti na zrno pod 3 mm, za kar bo postavljen kladivični mlin s kapaciteto 120 t/h. Apnenec, ki ne bo sejan, bodo iz kamnoloma z avtomobili-prekucniki transportirali v skladišče, ki bo na koncu rudnega dvora, to je tam, kjer imamo sedaj mlin za koks. Od tu bodo drobilca transportirali (Nadalj. na 5. strani)

Sl. 3

na plavžu?

rali z gumijastimi trakovi. Prav tako kot drobno rudo, drobni koks, bodo po mletju transportirali drobni apnenec v silose za drobne surovine. Vsak silos, v katerem so drobne surovine, to je tiste, ki sestavljajo mešanico za aglomerat, bo opremljen v spodnjem delu z iznašalno napravo. Te naprave se imenujejo dozirne tehtnice, katere nam omogočajo točno doziranje posameznih komponent in na koncu zagotovijo konstantno analizo aglomerata, kar je predpogoj za dobro delo v visoki peči.

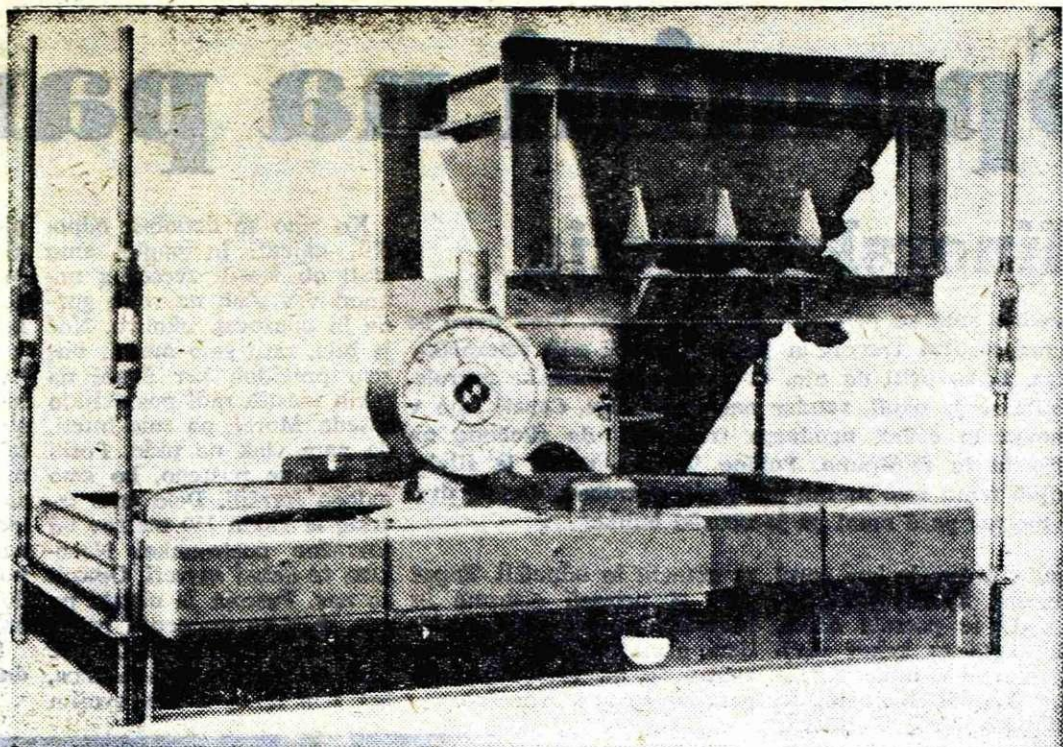
Za železne rude bomo uporabili dozirne tehtnice, ki bodo izdelane v Avstriji — slika št. 3. Točnost doziranja teh tehtnic je 1 odstotek. Ta tip tehtnic ima mehansko električno regulacijo. Za doziranje koksa in apnenca pa bodo vgrajene dozirne tehtnice od zapadno nemške firme »Schenck«, ki imajo točnost doziranja $\pm 0,5$ odstotka — slika št. 4. Te tehtnice imajo zelo fino regulacijo ter so izredno občutljive. Zagotavljajo pa kvalitetno delo v aglomeraciji. Kako in s kakšnimi merilnimi instrumenti bodo opremljeni posamezni silosi, se vidi na sliki št. 5. Vsaka dozirna tehtnica ima v komandnem prostoru instrument, ki kaže, koliko surovine se na tej tehtnici dozira v eni uri ter števec, ki nam omogoča prebrati celotno dozirno količino v 24 urah.

Rudne komponente koksa in apnenec se dozirajo na skupni transportni trak, ki nese to zmes v mešalni boben, ki ima premer 2,8 m in dolžino 6 m. Tu se mešanica dobro premeša. V mešalni boben bodo dodajali tudi vlogo, katere dodajanje bo polavtomatsko. V mešalni boben bodo v merjenih količinah dodajali tudi povratek, to je tisti drobni aglomerat, ki ga dobimo pri sejanju

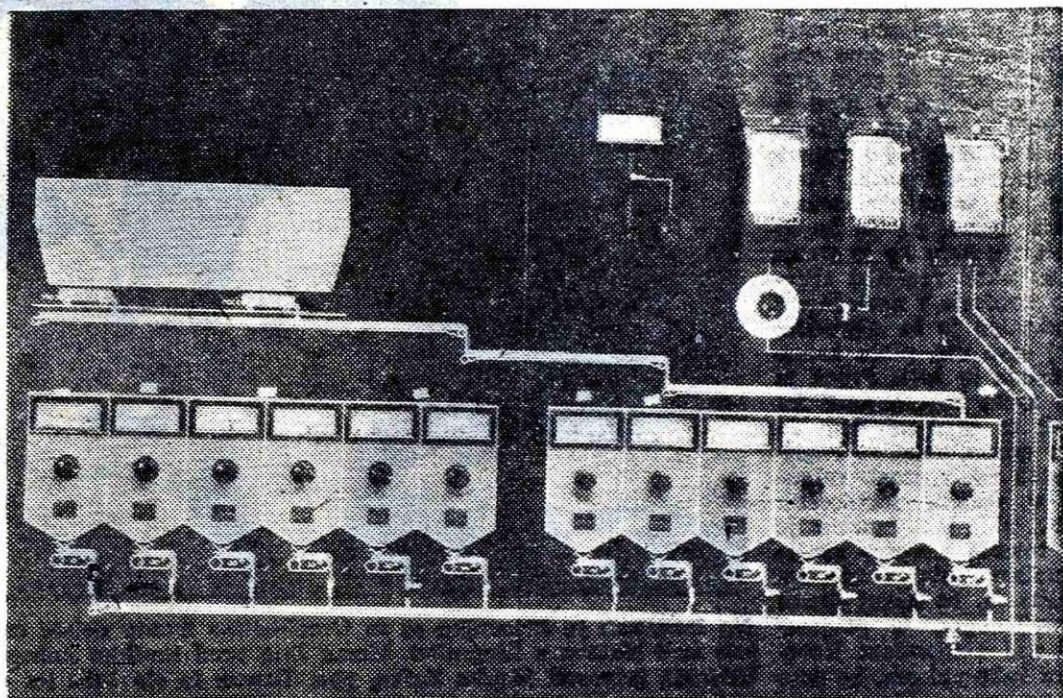
aglomerata. Mešanico bodo po trakovih dalje transportirali do peletizirnega bobna, ki ima premer 2,8 m, dolžino pa 8 m. Tu se mešanica ponovno premeša, drobni delci pa se sprimejo skupaj v male kroglice, imenovane »Pellete«, kar naredi mešanico bolj propustno za pline. Iz peletizirnega bobna bodo mešanico s pomočjo sem in tja gibajočega transportnega traku dodajali po vsej širini enakomerno na aglomeracijski trak. Zgradba s silosi za drobne surovine bo zgrajena na mestu tik za obstoječo zgradbo tehničnega muzeja. Zapadno od te zgradbe, na mestu, kjer je sedaj cesta med cerkvijo na Savi in tehničnim muzejem, bo zgradba, kjer bodo vse delavnice vzdrževalcev ter skladišče maziv in rezervnih delov. Južno od te zgradbe je predvidena upravna zgradba z vsemi sanitarijami in slačilnicami za zaposlene v tem obratu. Mislim, da je sedaj že jasno, da bomo tukaj, ko se bo gradnja malo bolj razširila, morali odstraniti obstoječe »Rake«.

Pa se povrnimo nazaj k aglomeraciji!

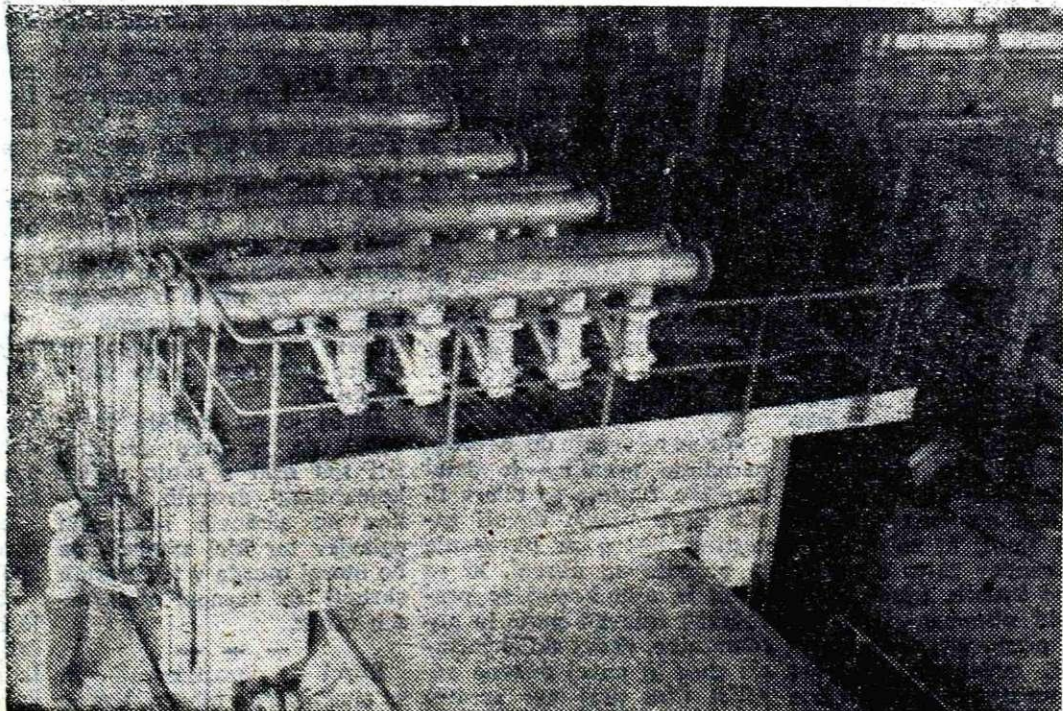
Sedaj, ko imamo mešanico za aglomeriranje na stroju, ki bo dva metra širok in 25 m dolg, jo je potrebno, kakor nam je znano, v zgornji plasti vžgati, da se proces aglomeriranja lahko prične. Zato bo na začetku stroja zgrajena vžigalna komora, katera nam služi za vžig mešanice. Kurjena bo s plavžnim plinom, katerega bomo dodali mazut. Skonstruirana bo tako, da je možno obratovanje tudi samo s plavžnim plinom. En tip take vžigalne komore vidimo na sliki št. 6. Regulacija temperature v vžigalni komori bo popolna, to se pravi, da bo operater ali pražilec nastavljal na komandni plošči samo željeno temperaturo v vžigalni komori,

Sl. 4

Sl. 5

Sl. 6

ostalo pa se bo reguliralo avtomatsko. Aglomeracijski trak bo v bistvu istega tipa, kakršnega imamo v naši aglomeraciji sedaj, le da bo

mного večji (štirikrat) in tehnično izpopolnjen. Z razliko od starih aglomeracij bomo mi, kakor je danes to po svetu splošna praksa, imeli na koncu traku za drobilcem, ki aglomerat drobi, dvojno vibracijsko sito, kjer se bo ves, drobiž pod 8 mm odsejal prvič. Za temi siti bo zgrajen hladilnik aglomerata. To je naprava, ki nam aglomerat, kateri ima sedaj temperaturo okrog 800 stopinj Celzija, ohladi na temperaturo pod 150 stopinj Celzija. To je potrebno zaradi tega, da je aglomerat možno transportirati do visokopečnih silosov z gumijastimi trakovi. Kako tak hladilnik izgleda, vidimo na sliki št. 7. Za hladilnikom se aglomerat zopet preseje, kjer se zrno pod 10 mm vrača k mešanici za aglomerat, zrno nad 10 mm pa se s pomočjo gumijastih trakov transportira direktno v silose za visoke peči. Na vrhu teh silosov pada aglomerat ponovno na sito, kjer se odseje vse zrno pod 20 mm. To zrno vodimo nazaj v stavbo aglomeracije in nam služi kot podlaga na aglomeraciji-

skem traku, služi pa nam zato, da se sinter ne pripeče na rešetke. Zrno nad 20 milimetrov pa pade v silose za visoke peči. Bralec je lahko opazil, da bomo imeli aglomerat, ki se bo zakladal v visoke peči brez drobnega zrna, kar je prav gotovo zelo ekonomsko. S tem bomo globoko znižali prah v plavžnem plinu, ki je za plavžarja vedno boleča točka. Glavno vetrilo aglomeracije bo imelo kapaciteto 6500 kubičnih metrov zraka v eni minuti, poganjal pa ga bo sinhronski motor moči okrog 1800 kW. Dimne pline bodo odprševali s pomočjo ciklonov. Vse ostalo odprševanje, to je tako imenovano odprševanje prostorov, pa se bo vršilo v tako imenovanih penjastih odprševalcih. Ti delajo na principu, da se prašen zrak sesa skozi močno megleno prho. Aglomeracija bo stala na mestu, kjer še danes stoji gradnja pri obstoječih pražilnih pečeh, pa do hale nove patentnice. Celotne naprave bodo vodene iz enega prostora. Kako tak komandno-kontrolni protok podlaga na aglomeraciji-

(Nadalj. na 8. strani)

opazili partizane, ki
nagnjeni v tah strah.
burjenje planili med
se, ki so supli gledali,
padlo bom v glavo,
toplje oblečeni. Sva-
to jih ramočeni, da
li svojo, lasali in
a ušeselo Begunje
oblju. Saj so po-
svoje maštvo.«
o Sva odšli, so pla-
mirji smeh, preko-
so so travi, pu-
letele rak. Veselja
konec saj so pogнали
r beg.
o!« Zidimi ušesi so
mirji vesti pred ko-
tom, pa so se še
mejale blesteči sonč-

nski par, april 1944)

Partizanske akcije so bile kratke in odločne. Gestapo je lahko ugotavljal le storjeno škodo. Cankarjev bataljon izpod Stola je 29. julija 1942 zažgal most v Mostah pri Zirovnici

Kako sem bil zaprt

(Pionir Janezek pripoveduje)

Nekoč so Nemci ujeli mojo mamo na neki vezi. Takoj so jo zaprli in peljali v Begunje. Mama pa je bila trdna in ni priznala ničesar, čeprav so jo topli.

Jaz sem bil med tem sam doma. Očka je že dolgo časa partizan. Čez štirinajst dni so prišli orožniki in me odpeljali v Begunje. Tam so me dali v celico, kjer so bili zaprti pošteni Slovenci in partizani, ki se niso hoteli

podati sovražniku. Tovariši so mnogo pripovedovali o mukah, ki jih morajo pretrpeti zavedni ljudje v Begunjah.

Zato sem se nekoliko bal, ko so me pripeljali v sobo, kjer zaslišujejo. Toda trdno sem sklenil, da ne izdam ničesar. Eden od Gestapovcev me je začel sprva prijazno izpraševati o partizanih. Ker pa nisem povedal ničesar, se je kmalu razjezil in me udaril po obrazu.

»Saj je tvoja mama že povedala, da so bili vsako noč banditi v hiši«, je dejal Gestapovec in me izkušal.

»Ni res, lažete, pripeljite mamo sem, da bom sam slišal,« sem pogumno odgovarjal.

Tedaj pa je okrutnej pristopil in mi nastavil pištolo pod vrat. »Povej, če ne te ustrelim.«

Nisem odgooril ničesar in sem mu gledal naravnost v oči. Pritisnil je na petelina in trikrat ustrelil tik mojega vratu. Toda jaz sem ostal trden, saj sem vedel, da pogubim mamo, druge ljudi in sebe, če kaj izdam. Ko so videli, da ne opravijo ničesar so me kmalu izpustili. Tudi mama je prišla kmalu za mano.

Vidite tovariši, bolje je potpeti in biti hraber pionir, kot postati izdajalec.

(Po poročilu pionirja na prvem zborovanju gorenjske mladine)

(Dalje prihodnjič)

Slovenski pionir, april 1944

Cvetko Kristan 60-letnik

Dne 4. julija t. l. je praznoval 60-letnico svojega rojstva tov. Cvetko A. Kristan.

Družina Kristanov izhaja iz Brd. Tu so imeli njegovi predniki kmetijo pri »Tomažovcu«. Stari oče od Cvetka pa je to posestvo prodal in kupil kmetijo na Viču. Zato, ker je bil tudi ta grunt prešibek, si je moral njegov gospodar poiskati še drug zaslužek. Delo je dobil pri železnici, kjer je postal ključavničar.

Cvetko je bil rojen in se šolal v Ljubljani. Po končanih šolah ga je dal oče na prakso v razne gospodarske zavode, takoj zatem pa v večje socialistične združne organizacije. Obogaten z znanjem je nastopil službo kot tajnik pri Zvezi delavskih konzumnih društev v Ljubljani. Kljub odgovornemu delu, je še vedno našel čas, da je dopisoval v mnoge slovenske, hrvatske in srbske ter izseljeniške, socialistične, kulturne, zlasti pa združne liste in revije.

Ko se je leta 1930 odcepila jeseniška Splošna gospodarska, stavbena in konzumna zadruga (rdeči konzum) od Ljubljane in začela poslovati samostojno, je prišel Cvetko Kristan na Jesenice in prevzel mesto ravnatelja te zadruge.

Od tedaj beležimo velik vzpon in napredek socialističnih združnih organizacij na Jesenicah.

Tudi na Jesenicah je Kristan poleg svojega rednega dela, mnogo dopisoval v zgoraj omenjene združne revije, zlasti pa v mesečnik »Svobodo« in socialistični politični časopis »Delavsko politiko«. Smelo trdimo, da nam je prav to Kristanovo dopisništvo ohranilo mnoge dragocene podatke in ote- lo pozabi marsikateri značilni dogodek marksističnega dela in bojov na Jesenicah.

Ni bilo shoda ali sestanka pri Jelenju, bodisi združnega ali strokovnega, da ne bi bil navzoč tudi Cvetko, ki je tudi redno sodeloval v razpravah. Zato je prav, da se ga tudi mi spomnimo ob njegovem življenjskem jubileju.

Kristana je že v maju 1941 aretiral gestapo. Prepeljali so ga v Begunje. Pozneje se je sicer vrnil na Jesenice, toda bil 1. julija 1941 z ostalimi jeseniškimi izseljenci pregnan v Srbijo. Po osvoboditvi se je vrnil v Ljubljano, kjer je nadaljeval delo v združnih organizacijah in pri Izseljeniški matici, dokler ni moral zaradi težke bolezni v bolniško posteljo.

Ko so ga ob njegovem življenjskem prazniku obi-

skali njegovi nekdanji delovni tovariši z Jesenic v Ljubljani, so mu zaželeli zdravje, da bi v zadovoljstvu preživel jesen svoje-

ga življenja ter nam bi še mnogo pripovedoval ali napisal o delu socialističnih združnih in kulturnih organizacij.

ni social politične
idi proka ni odre-

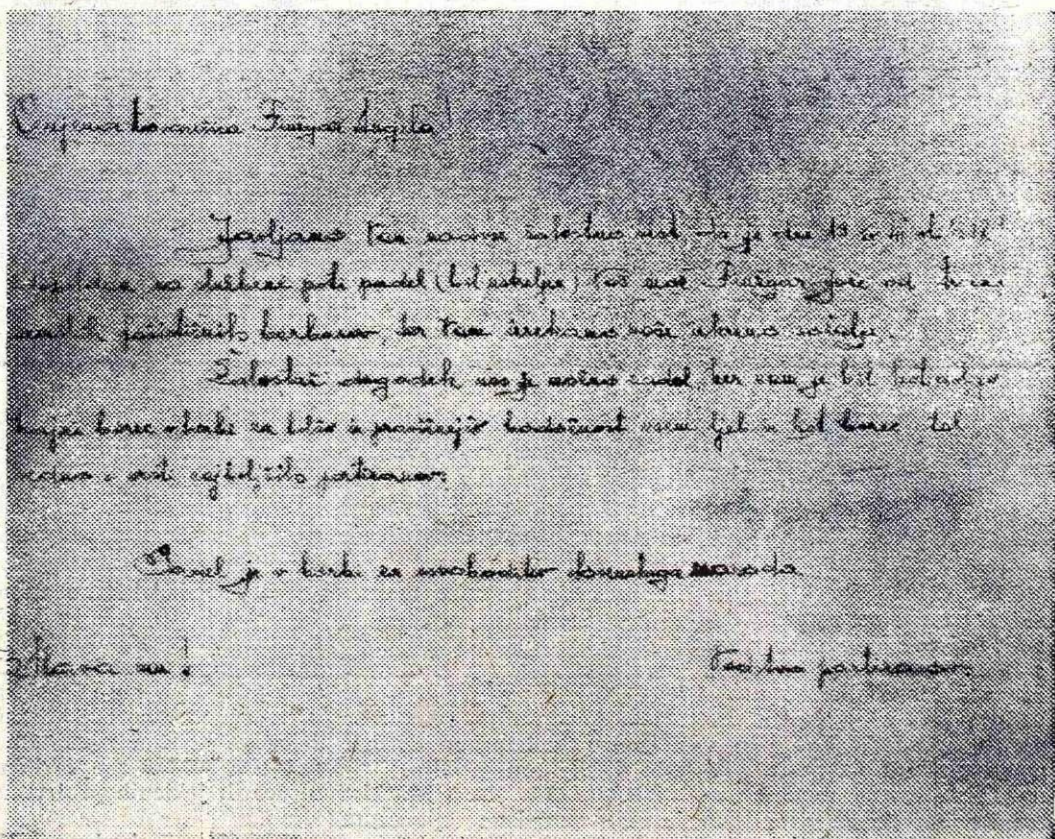
nisarje sta spet se-
kopis in kadila ci-
za cigeto. Govorila
aj ni kaj.
ndir ob devetih
proizvalno patru-
se je čela vrniti čez
ro.

je mda deseta ura
je pri pol enajsti.
uga pelja se ni vr-

je zov obeh isto-

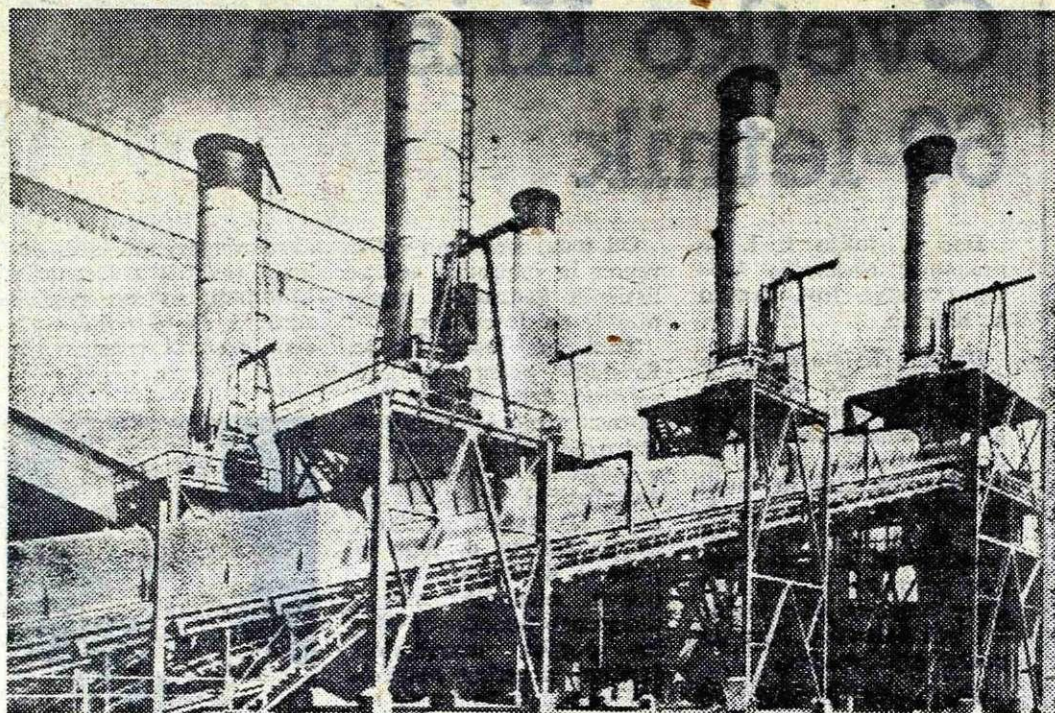
e bilapol enajstih
ta si kmala in si

io... velikem lo-
i Peti. Za dne do
ned Zato in Sred-
lovno. Prvem mra-
cesto. Kleku...
jima se zvonilo
Kleku je utrgal
na str glasen klic:
» Strsko. mesto
plizu. je bilo sli-
li napenje orožja.
tovost je čez ne-
ov pla med drevje
krohotako glasen,
il v motju tudi z

Jože Gantar, znan predvojni politični delavec na Javorniku, je padel že 19. septembra 1941. Partizansko vodstvo je takole obvestilo njegovo ženo in ji izreklo sožalje:

Kaj bomo rekonstruirali na plavžu?

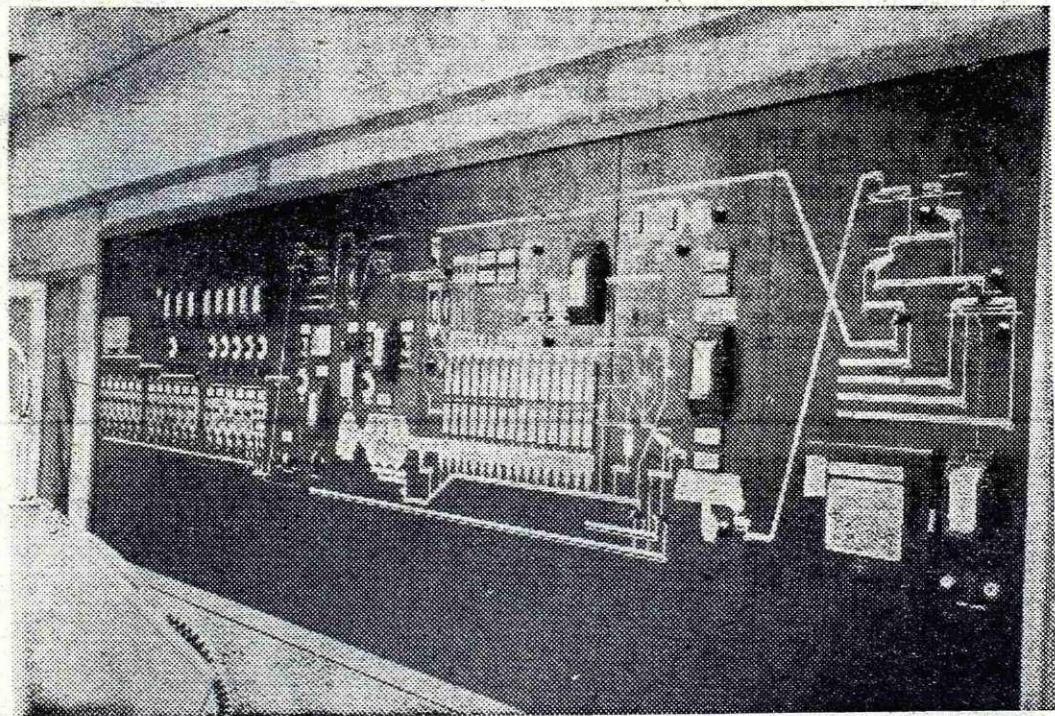
Sl. 7

(Nad. s 5. strani)
stor izgleda, vidimo na sliki št. 8.

Aglomeracija bo proizvajala dnevno 1500 ton aglomerata. Tako lahko računamo, da bomo po njeni izgotovi-

tvi in rekonstrukciji obeh visokih peči, kateri naj bi proizvajali skupno 800 ton surovega železa dnevno, zakladali naše plavže z vsipom, ki bo vseboval 90 odstotkov samohodnega aglomerata.

Kako bo potekalo zakladanje naših visokih peči na podlagi porcijskih tehtnic in s transportnimi trakovi ter na splošno več o visokih pečeh bomo objavili v naslednji številki »Železarja«.

Sl. 8

ŽELEZARSKI GLOBUS

JAPONSKA. V neki japonski železarni so zgradili do sedaj največji japonski plavž s premerom talilnika 9,8 m in predvideno dnevno proizvodnjo 3000 ton grodlja. Japonski plavžarji dosegajo v zadnjem času na polju produktivnosti zelo ugodne rezultate, saj so za Sovjetsko zvezo in ZDA na tretjem mestu na svetu. Razen tega dosegajo zaradi dobro priprav-

ljenega vsipa, visoke temperature zraka in dodajanja kisika ter mazuta najnižjo porabo koksa na svetu. V letu 1962 je bilo povprečje 552 kg ton grodlja, vendar so nekatere železarne dosegle celo 400 kg ton grodlja.

BRAZILIJA. Pred kratkim je bil podpisan sporazum med neko brazilsko državno družbo ter predstavnikom zahodnonemške železarske

družbe August Thyssen Hütte AG za dobavo brazilske železne rude. V teku prihodnjih 15 let bo zahodnonemška družba uvozila skupno 18 milijonov ton železne rude iz Brazilijske.

KOLUMBIJA. Neko zahodnonemško podjetje je dobilo s strani nekega kolumbijskega podjetja naročilo za izdelavo projektov prve železarne v tej južnoameriški državi. Njegova končna kapaciteta bi naj bila 300.000 ton različnih ploščatih jeklenih proizvodov letno.

INDIJA. Zahodnonemško podjetje »Siemag« je sprejelo naročilo za nadaljno iz-

Tehnične zanimivosti

Perspektive indijske železarske industrije

Kmalu po osvoboditvi je pričela indijska vlada z izgradnjo lastne železarske industrije, ker se je zavedala, da brez industrializacije ni dviga življenjskega standarda, za katerega je znano, da je bil v času britanskega kolonialnega gospodarstva izredno nizek.

Zato so pričeli sestavljati dolgoletne plane za dvig nacionalnega gospodarstva, med katerimi je imel veliko vlogo dvig kapacitet železarske industrije. V ta namen so pričeli s petletnimi plani načrtno izgradnjo železarske industrije, ki je zahtevala in še zahteva velika investicijska vlaganja finančnih sredstev.

Prvo petletko so pričeli leta 1951, vendar je bilo to obdobje do leta 1956 posvečeno v veliki meri pripravam. Močnejša investicijska vlaganja in s tem tudi izgradnja se je pričela od leta 1956 naprej. Spodnja tabela kaže izvedene in predvidene investicije ter dejansko in predvideno porabo jekla za obdobje 2., 3. in 4. petletke.

obdobje	skupne investicije milijarde DM	poraba jekla v zadnjem letu vsake petletke		
		indeks	milijonov ton	indeks
2. (1956—1961)	56,5	100	3,4	100
3. (1961—1966)	87,5	154	6,9	205
4. (1966—1971)	151,0	268	12,1	355

Iz tabele je razvidno, da je indeks porasta porabe jekla do leta 1971 precej večji kot indeks investicij, ki sicer tudi niso nizke, kar kaže določeno premaknitev investicij indijskih planerjev v drugo smer.

Zanimivo je tudi planirano povečanje porabe jekla v Indiji z ozirom na asortiman. Analize kažejo, da bo predvsem narasla poraba ploščatih proizvodov kot debele in tanke pločevine ter podobno. Tako je porabila indijska industrija v letu 1961 od celotne količine železarskih proizvodov 32,5 % ploščatih. Za leto 1970 planirajo, da bo ta poraba narasla na 42,5 %. To utemeljujejo s povečano porabo jeklenih cevi za petrolejsko industrijo, gradbeništvo, razne energetske centrale, umetno namakanje in podobno. Izmed teh ploščatih proizvodov železarske in-

dustrije pričakujejo največji porast proizvodnje pri debeli pločevini, in sicer od 3,4 % v letu 1961 na 13 % v letu 1971 oziroma od 110.000 ton na 1,75 mil. ton. Za fino pločevino so odgovarjajoče številke 590.000 ton in 2,4 mil. ton. To veliko naraščanje porabe utemeljujejo z močnejšim razvitjem ladjedelniške industrije ter industrije transportnih sredstev.

Za kritje povečane porabe ploščatih proizvodov je bila zgrajena državna železarna Rourkela. Računajo, da bo ta železarna, ki bo v tej petletki dosegla letno kapaciteto 1,8 milijona ton surovega jekla, letno lahko dvignila to kapaciteto do leta 1971 na 2,5 milijona ton.

Brez dvoma stojijo pred indijsko železarsko industrijo že sedaj in v bližnji bodočnosti težke in važne naloge, da bodo z maksimalnim izkoriščanjem kapacitet v čim večji meri zadostile domačim potrebam in s tem zmanjšale uvoz železarskih izdelkov. Kajti tudi zunanjetrgovinska bilanca te azijske države ni ravno najboljše in bo potrebno ukreniti vse, kar je le možno, da bi uvoz tistih proizvodov, ki jih lahko proizvaja doma, zmanjšala na minimum.

K.

TURCIJA. Pred kratkim je pričela obratovati v Carigradu prva turška tovarna za proizvodnjo varilnih elektrod. Pri njeni izgradnji je sodelovala avstrijska železarna Gebr. Böhler & Co.

Strokovno izobraževanje v ČSSR

Nagrajevanje učiteljskega kadra

Osnovna plača za vse učno vzgojno osebje je 1500 Kčs mesečno. Na to osnovo dobijo:

— za vsakih pet let staža	
dodatek	100 Kčs
— za razredništvo	
do 2. razreda po	40 Kčs
— vodenje laboratorija	60 Kčs
— vodenje kabineta	15 Kčs
— honorarne ure	
($\frac{1}{24}$ plače + dodatek) cca	20 Kčs/h 45 min

Te plače so določene enotno za vso državo in jih izplačuje država.

Zanimiva je ugotovitev, da imajo učitelji praktičnega pouka precej boljše plače kot učitelji teorije in sicer:

mesečna plača učitelja praktičnega pouka
mašinske stroke 1800 do 2000 Kčs,

mesečna plača učitelja praktičnega pouka,
metalurga 2000 do 2200 Kčs.

Tudi delavci v metalurških obratih so plačani bolje za okrog 150 do 300 Kčs ter so zato zainteresirani za delo v obratih. To velja tudi za učence, ki se radi odločajo za metalurške poklice, tako da nastaja problem kadrov pri ostalih poklicih in še posebej pri obrtnih poklicih.

Splošna ugotovitev je, da so poklicne šole precej urejene in da pri vzgoji kadrov dosegajo zelo dobre uspehe. Učenci v razredih, delavnicah in obratih so dobro opremljeni, delno uniformirani z znakom razreda, ki ga obiskujejo. So zelo resni, delovni in dobro razviti. Imel sem vtis, da posvečajo veliko pozornost telovadbi in športu, kajti imajo telovadnico, športno dvorano, prostor za table tenis, hokej, drsališče, organizirane imajo krožke za atletiko, smučanje, alpinistiko itd. Povsod so trofeje, znaki, zastave, slike s športnih igrišč itd. Učenci so na ulici opazovani ter se zelo spodobno obnašajo, so uslužni in vendar zelo razgibani. Družabno življenje učencev je precej razvito in tudi vzgoja s strani učiteljev je očitna. V podjetju so se absolventi pohvalili ter imajo dobre delovne uspehe. Imajo tudi krožke ljudske tehnike. V teh krožkih učenci radi sodelujejo in so že izdelali vrsto prototipov signalizacije za železarno itd. Internatski prostori so lepo urejeni, čisti in imajo vzoren red. Hrana je enotna, tam pa se po potrebi hranijo tudi učitelji. Železarna ima v načrtu razširitev šole. Poleg tega namevajo povečati tudi internat, zgraditi novo telovadnico in plavalni bazen, najprej letnega, nato pa še zilskega. Za vse to imajo predvidena sredstva.

III. SISTEM IN ŠOLANJE TEHNIKOV IN DRUGIH KADROV

V okviru Centra za izobraževanje Třinec delujejo:

državna večerna tehnična šola — večernega tipa z 830 učenci,

železarska večerna tehnična šola — večernega tipa s 360 učenci.

V obrazložitvi sistema šolanja tehnikov je treba povedati še to, da imajo razen teh dveh tipov šol še državno redno tehnično šolo (tuje ni).

Državna večerna tehnična šola

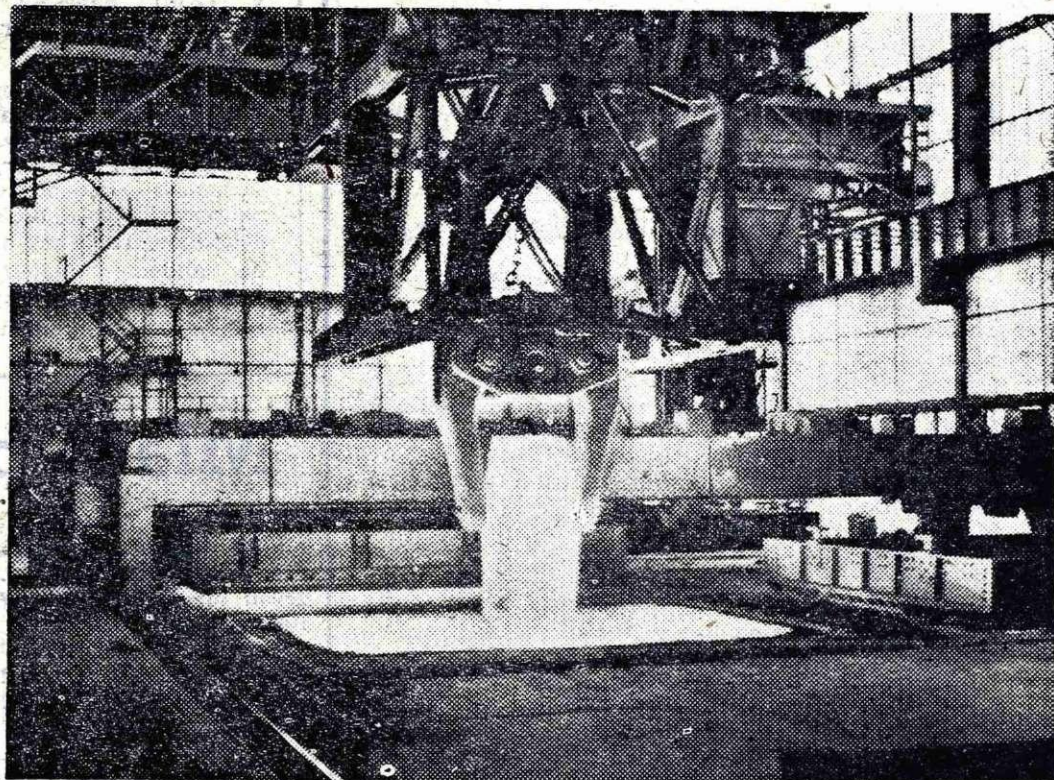
V tehnično srednjo šolo tega tipa se lahko vpišejo KV delavci, ki imajo najmanj tri leta prakse na delovnem mestu. Šola spada k ministrstvu za prosveto. Šolanje je popoldne in zvečer trikrat tedensko in traja tri leta. Diplomanti te šole so nato razporejeni na delovna mesta v podjetjih kot tehniki odgovarjajoče stroke, vendar nimajo pravice vpisa na fakulteto. Če želi kdo študirati na visoki šoli ali fakulteti,

mora obiskovati in uspešno opraviti dvoletno večerno šolo za delavce in diplomirati, tako da dobi naziv diplomiranega tehnika.

Izbiranje in vpis kandidatov je naslednji: kadrovska služba v občini skupaj z vodstvom šole izbira iz vrst KV delavcev s potrebno prakso kandidate. Svoj pristanek da tudi obrat. Vpisu sledi sprejemni izpit iz tehničnega minimuma z izpitom iz ostalih rednih predmetov. Na osnovi rezultatov izpita potem sprejemajo kandidate.

Predavajo lahko 20 ur mesečno. Najprej predavajo na poklicni šoli in šele s stažem kot dobri predavatelji lahko predavajo na tehnični šoli. Honorarne ure so plačane po 20 Kčs za 45 minut.

Plačevanje učnega osebja na TSS je podobno kot na poklicnih šolah, morda le za malenkost boljše. Praviloma lahko predavajo samo predavatelji z VSS, medtem ko predavateljem z nižjim strokovnim znanjem lahko odtrgajo 20 odstotkov.

Globinske peči v železarni Třinec

Učni program za šolanje je postavljen od ministrstva za prosveto za vsako stroko posebej. Knjige in skripte ter učila so enotno določena za vso državo, medtem ko za nekatere specialne predmete izdelajo skripte, pomagala in zidne liste učitelji ter predavatelji.

Pot izobraževanja preko tega tipa šole je precej dolgotrajna. Najboljši učenec ne more dokončati srednje šole ter se vpisati na višjo šolo ali fakulteto pred 26 letom. Vendar ima kandidat prednost, da je lahko v stalnem delovnem razmerju.

ŽELEZARSKA VEČERNA TEHNIČNA SREDNJA ŠOLA

Šola je po svoji organizaciji podobna državnim večernim tehniškim šolam, vendar traja šolanje tri leta pri dvakrattedenskemu pouku. Program za to šolo predpiše ministrstvo črne metalurgije, železarna in šola pa ga lahko spreminjata, vendar le v določenih merah. Šola je v rangu naših nekdanjih mojstrskih šol. V to šolo se lahko vpišejo kandidati, ki so uspešno dokončali poklicno šolo ter imajo tri leta prakse ter niso stari več kot 30 let. Opraviti morajo tudi sprejemni izpit kot pri državni šoli.

Trenutno imajo samo šolo za metalurške tehnike, v načrtu pa imajo še izobraževanje tehnikov-valjavcev, livarjev, tehniko za površinsko obdelavo in tehniko za barvno metalurgijo.

SPLOSNO O TEHNIŠKIH ŠOLAH

Po podatkih imata obe šoli 46 oddelkov, 25 stalnih predavateljev in 43 honorarnih. Predavatelj mora opraviti 22 ur pouka na teden, po potrebi pa ima lahko pet honorarnih ur, ki jih plačajo posebej.

Strokovnjaki iz železarne lahko predavajo, vendar morajo imeti za to dovoljenje iz obrata.

Železarna lahko odobri oziroma dovoli vsem učencem TSS (obeh oblik), da na dan pouka delajo samo šest ur.

V glavnem stremijo v železarni in v strokovni šoli, da dobijo čim več strokovno izobraženih mojstrov in delovodij. Skoraj na vseh teh delovnih mestih delajo tehniki, na bolj važnih pa celo inženirji I. ali II. stopnje. V obratih smo videli tudi precej kadrov, ki po našem mnenju zelo uspešno opravljajo svoje delo in dosegajo dobre rezultate.

ŽELEZARSKI INSTITUT

Železarna ima pri centru tudi institut, ki izobražuje kadre z dolgoletno prakso. Šola traja tri leta za visoko strokovno znanje. Pouk je v popoldanskem času, absolventi pa dobijo interno diplomno »višjega tehnika«, lahko pa se vpišejo na tehnično fakulteto.

OGLED ŽELEZARNE IN CENTRA ZA IZOBRAŽEVANJE VITKOVITZ

Železarna Vitkovice ima okrog 45.000 delavcev. Za ta velik kolektiv imajo organizirane centre za izobraževanje z zmogljivostjo za 3500 učencev poklicnih, tehniških in višjih tehniških šol ter šolami in tečajji za delavce na leto. V načrtu imajo tudi povečanje šol z zmogljivostjo 5300 učencev letno.

Principi šolanja in izobraževanja so podobni kot v Třincu, morda je nekaj razlik, ker je center eksperimentalni.

Seminarji za delavce — prehod iz grupe v grupo — so daljši in bolj zaostreni: za V. grupo od 100 do 120 učnih ur, za VI. grupo do 110 ur, za VII. grupo od 80 do 100 ur. Izpiti so zaostreni in včasih zelo specialni. V šolah tega centra so imeli leta 1963 380 absolventov tehnikov in drugih. Podjetje ima trenutno 2500 inženirjev in preko 5000 tehnikov.

Ko se vrača življenje

Zlezel sem čezenj in se vzpel. Bilo je skoraj za moža visoko. Dolgo sem omahoval na robu. Da me ni Marko oprl, bi se bil prevagal in pristal spodaj pri Travniku. Ko sem dvignil svojo težo čez sneženi rob, sem zagledal luno, ki je tonila za bohinjskimi gorami.

»In onadva?« sta vprašala Vrsnikar in Martin. Zlasti Vrsnikar je postajal vse bolj radoveden. Pogovor o tem, kako je bilo, je skušal načeti z njima že nekajkrat, pa nista nikoli marala govoriti.

»Poklical sem ju.«

»Vidiš Vrsnikar, tako je. Najprej me je klical v brezno, potem me je klical iz njega. Prvič sem ga slišal kakor iz pekla, drugič je bilo kakor iz nebes, če je mogoče primerjati nebesa z življenjem. Mislim, da jih midva lahko.«

Pavlov se je skremžil. Shujšani, uveli, blede obraz, nagnite ustnice, bel nos in pomrzel veke so se kremžili v spako, ki je rezala na pogrado in Martinu je bilo težko dojeti, da je lahko v posebnih okoliščinah takšen človeški smeh.

»So že morala biti nebesa, da so te zdramila in postavila na noge,« je rekel. »Kar dobro si prijel za mojo roko in si pomagal ven.«

»Sem, a mislim, da ni dosti manjkalo, pa bi bila oba zletela.«

»Vse je manjkalo. Saj si šel vendar v nebesa.«

»Pa Travnik?« je vprašal Martin.

Pavlov obraz se je spet umiril v izrazu trpečega obupanca.

»On je ostal.«

»Ko sva brez moči ležala na snežnem robu in se nama je začelo dozdevati, da bi se morala nekako dokopati v položaj, ko bi bile noge pod nama, je spodaj prvič votlo udarilo ob čeri. Zatisnila sva si ušesi, da nisva nič več slišala. Dolgo sva zrla v temo. Šel je za Jermanom.«

Martinovi roki sta se dvignili in zadnji hip ju je obvladal, da si ni segel z njima čez ušesa.

»Brez žrtev ni svobode,« je rekel. »Morda bo terjala tudi nas in dolžni smo ji dati, kar imamo. Kaj več od golega življenja ji nismo bili v stanju nikdar ponuditi.«

»Terjala je Jermana in Travnika,« je dejal Marko. »Jaz sem se pa ves ta čas bal življenja. In bojim se ga še kar naprej. Takih stvari ni moč pozabiti. Tisto se je vsesalo vame in me bo spremljalo, dokler bom živ. In ves ta čas bo glodalo v meni.«

Zdaj je prihajalo tisto, s čimer se je komisar otepal prav tako dolgo ko Martin in Pavlov. V njem je še vse huje glodal Gorjan.

»Jutri zvečer vaju pridemo iskat,« je rekel, da bi ukrotil uhajajoče misli. »Kmalu bo pomlad in takrat bo svoboda.«

Nagnil se je mednju. Z rokama ju je prijel okrog vratu in pritisnil njuna bela obraza na svojega.

»Dolgo pot imam, posloviti se moramo. Jutri takle čas vaju odnesemo. Na svidenje.«

Dolgo so se stiskala njihova poraščena lica in Martinove roke se kar niso mogle odlepiti od njunih shujšanih ramen.

Vrsnikar je bil že vrh lestve, ko se je Martin na silo odtrgal in se vzpel.

»Na svidenje,« jima je ponavljal, Pavlov pa ga je prosil z drgetajočimi ustnicami:

»Nikar jim ne povej, kakšna sva! Reci jim, da je samo malo na prstih in da bo prešlo in pozdravi jih...«

»Da, da, bom, bom,« je govoril Martin. Potem sta z Vrsnikarjem zapahnila ognjišče in postala na pragu.

Komisar je kratko naročil:

»Uredi, da bo prišel pojutrišnjem doktor Job v Podrob. Če kdo kaj vpraša, naj reče, da ima Podrobar pljučnico. Nič drugega. Jutri malo pred polnočjo pridemo ponju. Na svidenje.«

»Bog s teboj,« je zagodel Vrsnikar in gledal, kako je zakoračil čez prag. Med misli, kako bo uredil z zdravnikom, se mu je mešalo:

»Podrobar je na oni strani poključkega gozda morda še bolj izpostavljen kot jaz. Le zakaj se je odločil, da ju bodo nesli k njemu? Mi ne zaupa? Sem preveč nergal?«

Imelo ga je, da bi zavpil, naj ne pridejo ponju in da bo že speljal nekako tako, da bo prišel doktor Job v Vrsnik, a je bil Martin že predaleč.

Konec sadovnjaka je stal Oskar in komisar mu je naročil:

»Naravnost čez Imenjsko planino in Požganjek. Naravnost in brez strahu. V treh urah morava biti v taborišču. Pojutrišnjem ga menjamo in čisto vseeno je, če nas izsleda.«

Resnica bode v oči!

Na predkongresni konferenci Zveze komunistov občine Jesenice sem razpravljaj o delu komunistov na prometnem oddelku. Razprava je bila v celoti objavljena v 27. številki »Železarja«. Do te razprave je moralo priti na tem partijskem forumu, ker nezadovoljstvo med članstvom, kakor tudi med delavci in samoupravnimi organi vedno bolj narašča. Vzroke, zakaj se problemi že prej niso rešili oziroma reševali v OOOZK prometnega oddelka, sem povedal. Moje navedbe so se v celoti nanašale na skupno vodstvo prometa in transporta.

V 28. številki »Železarja« je B. B. pod naslovom »Neresnica ni zaželen« objavil odgovor, ki se nanaša izključno samo na opravičevanje osebnih dohodkov. Tu je res morda suhoparen matematičen izračun, ki predstavlja neko šivankino uho,

skozi katerega se še vedno da priti. Zato se je B. B. dotaknil samo tega problema. Zakaj se ni tudi ostalih, je razumljivo. Glede osebnih dohodkov je jasno, da delavci s slabimi dohodki postavljajo vprašanje plače vodstva in tudi upravičeno. Nihče v železarni ne kritizira zaradi višine osebnih dohodkov vodilnega uslužbenca, če je prepričan o njegovi sposobnosti, uspehu pri vođenju, predvsem pa, če obvlada prave socialistične odnose do podrejenih — tudi borcev NOB. Vprašanja osebnih dohodkov se nisem dotaknil zaradi 86.944 dinarjev kot navaja B. B., temveč tudi zato, ker vem, da so znašali tudi do 117.000 dinarjev. Kako nastajajo nadure, zakaj in kje, ne vem. Kot vem, skupna vodstva ne morejo imeti nadur, če niso zares utemeljene. Pri razpravi o ustvarjanju lastnih osebnih dohodkov sem imel v

mislih tudi vročerkven prepir med grupnim vodstvom in obratovodjem prometa zaradi premij za predčasno vrnjene vagona. Vsi navzoči so imeli močan občutek, da se od strani B. B. razvija močna težnja v lahko pridobljene premije. Tovrstna kritika se bo razvijala vse dotlej, dokler ne bodo spremenjene osnove formiranja osebnega dohodka prometnega oddelka na vzpodbudnejšo osnovo.

Iz članka B. B., v katerem trdi, da je bilo moje izvajanje neresnično in tendenciozno, je razvidno, kako pisec prenaša konstruktivno kritiko. Mislim, da bi kot član ZK prvi moral že zdavnaj urejevati odnose pred osnovno organizacijo ZK. Naj omenim še to, da take polemike v časopisu ne dajejo najboljšega vtisa med člani ZK, kakor tudi med nečlani.

Ciril Trilar-Ciro

Mladi planinci na Stolu

Znano je, da je bilo doslej organiziranih že več delovnih akcij za prevoz gradbenega materiala na Stol, kjer gradijo novo planinsko kočo. Teh akcij so se v glavnem udeleževali planinci in člani Zveze borcev iz drugih krajev pa tudi iz bližnje okolice. S tako udeležbo so udeleženci omogočili, da so bila pripravljana dela pospešena. 6. julija so začeli z gradnjo zasilne barake in so bili s tem dani pogoji, da bodo lahko z delom nadaljevali kot je bilo predvideno.

Se posebej je treba pohvaliti člane Planinskega društva Rašica iz St. Vida. 20. junija se je 33 članov tega društva zbralo pri Valvazorjevem domu, naslednjega dne pa so prinesli na gradbišče na Stolu večko količino gradbenega materiala. V skladu z izgradnjo Prešernove koče na Stolu pa so prispevali 15.000 dinarjev. Obljubili so tudi, da bodo sodelovali pri nadaljnjih akcijah, prihodnjo nedeljo pa nameravajo sami

organizirati delovno akcijo, ki naj bi se je udeležilo okrog 50 članov društva. O svojem sklepu so obvestili tudi oskrbnico Valvazorjevega doma in želijo, da bi se njihove akcije udeležili tudi člani gradbenega odbora. Po udariti moramo, da bi bila taka pobuda zaželjena tudi od domačih društev. Žal, se ne moremo preveč pohvaliti, saj se mladinskega planinskega zbora, ki je bil združen z delovno akcijo na Stolu, 27.

junijskega, niso udeležili mladi planinci z Jelesnic, pa tudi ostala planinska društva iz bližnje okolice so bila pri tej akciji slabo zastopana. L.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem Izvršnemu odboru sindikalne organizacije Železame Jesenice ter upravnemu odboru in sind. odboru vpravnih služb za denarno pomoč, ki sem jo prejel ob nesreči in mi je bila zelo dobrodošla.

Janez Fon
splošni sektor

ZAHVALA

Kolektivu oziroma sindikalnemu odboru prometnega oddelka se najlepše zahvaljujem za brezplačno koriščenje letnega oddiha v Crikvenici.

Julka Ravnik
vozovna delavnica
prometa

ZAHVALA

Ob tragični izgubi moža in očeta

STEFANA KEJZARJA

se najtopleje zahvaljujem vsem, ki so nam stali ob strani. Še posebej se zahvaljujem organizaciji ZB ter ostalim organizacijam, govornikom, godbi, vsem darovalcem cvetja ter njegovim sodelavcem. Iskrena zahvala Justinu Jakopiču, Ivanu Koselju, Rudolfu Kejzarju ter Černetovim in vsem ostalim, ki so na kakršenkoli način počastili spomin na Stefana.

Zalujoča žena Francika, hčerki Božena in Tatjana

Gorenjsko prvenstvo v balinanju

Občinska komisija za telesno kulturo je razpisala Gorenjsko prvenstvo v balinanju. Tekmovanje je bilo 12. julija na Jesenicah. Na omejenem razpisu so se za tekmovalce prijavila športna društva »Trata« iz Škofje Loke, Radviljica in Športno društvo Jesenice. Vsako društvo je lahko nastopilo s tremi enojkami in dvema dvojikama tako da je bilo v celoti prijavljenih 9 enojk in 6 dvojik.

Doseženi rezultati enojk: Prvi Ivan Breznik »Trata« iz Škofje Loke, drugi Franc Rozman ŠD Jesenice, tretji Marjan Peternel »Trata« Škofja Loka.

Doseženi rezultati v dvojkah: Prvi Franc Rozman in Ja-

nez Pavlič, ŠD Jesenice, drugi Stane Pulec in Brajkovič, tretji Humerca in Zbona.

Samo tekmovalce ter doseženi uspehi pomenijo uspeh jeseniških balinarjev.

Treba je pohvaliti tudi številne ljubitelje tega športa za športno bodrenje domačih in gostujočih tekmovalcev. Organizacija tekmovalstva je bila dobra tako, da je tekmovalce potekalo brez motenj od 8. ure jutraj do 18. ure zvečer. Žal je premalo zanimanja za tekmovalstvo pokazala občinska zveza za telesno kulturo, kljub temu, da je prav ona razpisala tekmovalstvo. Kljub temu ni bilo na tekmovalstvu nobenega predstavnika občinske zveze za telesno kulturo. FR

Na prvem mestu športniki in vzdrževanja Javornik

Na svečan način so bili objavljeni rezultati tekmovanj v zimsko-športnih panogah. V veliki dvorani pri Jeleni so se zbrali maloštevilni športniki in zastopniki obratov.

Najprej je navzoče pozdravil zastopnik Izvršnega odbora sindikalne organizacije Železarne Jesenice Polde Lamovšek. Poročilo o poteku in doseženih uspehih pa je prebral tov. Dušan Prešeren, predsednik komisije za športno rekreacijo.

Tekmovanje v zimsko-športnih panogah je bilo razdeljeno v dva dela. Prvi del je obsegal panoga na prostem, drugi del pa v zaprtih prostorih. Skupaj so tekmovali v osmih panogah: sankanju, kegljanju na ledu, veleslalomu, smučarskih tekih, streljanju, šahu, kegljanju na asfaltu in namiznem tenisu.

Velik uspeh je bil dosežen v pogledu množičnosti, seveda pa gre to na račun kakovosti tekmovanj. V primerjavi s tekmovanjem v l. 1963 pa je stanje naslednje:

v letu 1963 — 7 panog, 799 nastopajočih

v letu 1964 — 8 panog, 1805 nastopajočih.

Iz tega vidimo, da je število nastopajočih izredno naraslo, kar je glavni namen teh tekmovanj.

V nadaljevanju so bili objavljeni doseženi rezultati, razdeljeni pokali in diplome za ekipe ter praktične nagrade posameznikom.

Prvo mesto v zimsko-športnih panogah je dosegla ekipa obrata vzdrževanja Javornik s 5118 točkami, 2. mehanična delavnica Jesenice — 5031, 3. elektro delavnica — 2096, 4. hladna valjarna-žičarna — 2056,5 točke, 5. upravne službe — 2042, 6. livarna — 1999, 7. konstrukcijska delavnica — 1857, 8. projektivni biro — 1740, 9. OTK-RO — 1368,5 točke, 10. ŽIC — 1233,5 točke.

Skupaj je nastopilo 29 sindikalnih podružnic.

Razglasitvi rezultatov je sledila prosta zabava s plesom.

-nc.

Zastopnik vzdrževanja Javornik sprejema pokal za dosežene uspehe v zimsko športnih

Trdi reprezentanca jim ni bila kos

V preteklem tednu so košarkarice Jesenic imele v gosteh mladinsko reprezentanco Slovenije v košarki. Izbrane mlade igralkke Slovence se niso mogle dovolj upirati jeseniškim košarkaricam, ki so jih premagale s 59:40 (31:11). Tekma je bila tehnično zelo lepa in hitra. Sodnika sta včasih po nepotrebnem prekinjala razigrane igralkke. Najbolj uspešne strelke za Jesenice: Pavlič 22, Benedičič 18, Lakota 8. Za reprezentanco Slovenije pa Šega 11, Preželj 8, Kodek 6. Tekmo sta sodila Svetlin in Pogačnik z Jesenic.

Republiško tekmovanje v skokih v vodo

V soboto in nedeljo je bilo v kopališču Ukovi republiško tekmovanje v skokih v vodo. Tekmovanja se je udeležilo 24 tekmovalcev iz 3 klubov. Kopališče ni bilo najbolje pripravljeno. Tako so v soboto tekmovali samo člani in mladinci. Voda v kopališču je bila umazana. Temperatura pa je znašala samo 19°. Tako so v soboto nastopili samo člani in mladinci s 3-metrške deske. Vsak tekmovalci je moral izvesti 10 skokov. V sobotnem tekmovanju sta bila najboljša med mladinci Gaber (Ilirija), med

člani pa Košorok (Ljubljana). V nedeljo so s tekmovanjem nadaljevali. Mnogo toplejša in čista voda je vplivala tudi na razpoloženje tekmovalcev. Prva se je pognala s stolpa tekmovalka Mijević, ki je pokazala precej poguma, da se je spustila iz te najvišje točke. Med člani in mladinci smo videli res nekaj zelo uspešnih skokov, ki so jih morali sodniki oceniti s 7 ali 8 točkami. S tekmovanjem so nadaljevali do 12. ure. Po polurnem odmoru so bile podeljene diplome in nagrade. Republiške naslove so priporili:

Med mladinkami in članci z stolpa Lukežič (Ilirija), članice deske: Jenko (Ilirija), mladinke deske Jenko (Ilirija), člani stolp Obšteter (Ljubljana), člani deske Košorok (Ljubljana). Mladinci stolp Peterlin (Ilirija), mladinci deske Gaber (Ilirija).

Tako je bilo to republiško tekmovanje kljub nekaterim spodrslijajem zaključeno. Vsi tekmovalci so se zelo pohvalili o odskočni deski in stolpu, ki je edini v Sloveniji, ki ustreza predpisom in normam.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino »RADIO«

18. in 19. julija francoski barvni CS film LJUBIMCA IZ TERUELA, ob 17. in 19. uri

20. julija ameriški barvni CS film TROJANSKA HELENA, ob 17. in 19. uri

21. in 22. julija bolgarski film TOBAK, ob 19. uri

23. in 24. julija sovjetski barvni film PLANET BURJA, ob 19. uri

25. julija ameriški barvni CS film KOPALIŠČE ŽELJA, ob 17. in 19. uri

Kino »PLAVŽ«

18. in 19. julija bolgarski film TOBAK, ob 18. in 20. uri

20. in 21. julija francoski barvni CS film LJUBIMCA IZ TERUELA, ob 18. in 20. uri, 21. julija samo ob 20. uri

23. in 24. julija francoski barvni film PARISKI BALET, ob 20. uri

25. julija jugoslovanski film SPOPAD, ob 18. in 20. uri

Kino ŽIROVNICA

18. julija angl.-nemški film MAŠČEVANJE VOJAKA PO-OLEYA

19. julija madžarski barvni CS film ZLATI CLOVEK

22. julija francoski barvni CS film LJUBIMCA IZ TERUELA

25. julija francoski barvni film PARISKI BALET

Kino DOVJE

18. julija madžarski barvni CS film ZLATI CLOVEK

19. julija angl.-nemški film MAŠČEVANJE VOJAKA PO-OLEYA

23. julija francoski barvni CS film LJUBIMCA IZ TERUELA

25. julija bolgarski film TOBAK

Kino KOROSKA BELA

18. julija francoski barvni film PARISKI BALET

19. julija italijanski barvni CS film TROJANSKA VOJNA

20. julija bolgarski film TOBAK

25. julija sovjetski barvni film PLANET BURJA

Kino KRANJSKA GORA

18. julija italijanski barvni CS film TROJANSKA VOJNA

19. julija francoski barvni film PARISKI BALET

23. julija bolgarski film TOBAK

24. in 25. julija francoski barvni CS film LJUBIMCA IZ TERUELA

DEŽURNI ZDRAVNIK

Za čas od 17. julija od 12. ure do 24. julija do 12. ure.

ŽAHODNI DEL JESENIC: dr. Mihael Sajevec, Jesenice, Tavčarjeva 5, telefon 94, rešilna postaja Jesenice.

VZHODNI DEL JESENIC: dr. Stanka Rosenstein, Jesenice, Cesta bratov Stražišar 34, telefon 82-245, int. 733.

Troboj Jesenice - Ravne - Štore

Izvršni odbor sindikalne organizacije je v počastitev 95-letnice Železarne Jesenice in 22. julija, praznika dneva vstaje slovenskega ljudstva, organiziral športno prireditve. Na tej prireditvi se bodo v šestih športnih disciplinah pomerili športniki vseh treh slovenskih železarn. Tekmovali bodo v atletiki, streljanju, kegljanju, namiznem tenisu, odbojki in nogometu.

21. julija ob 15. uri bo na igrišču Podmežakljo nogometna tekma med Štorami in Jesenicami ter v odbojki med ekipama iz Železarne Ravne in Jesenicami. Hkrati se bo začel na kegljišču prvi del tekmovanja v kegljanju.

Na praznik dneva vstaje bo tekmovanje v streljanju, v domu TVD Partizana bo tekmovanje v namiznem tenisu, na kegljišču pa se bo začel drugi del tekmovanja v kegljanju. Na igrišču Podmežakljo bodo tekmovali v atletiki; dopoldne bo na sporedu še tekma v odbojki med Ravnami in Jesenicami, nato pa še nogometna tekma med Ravnami in Štorami. Popoldne bo nogometna tekma med Ravnami in Jesenicami, zvečer ob 19. uri pa bo v zgornjih prostorih Kazine objava rezultatov in delitev pokalov.

ŽELEZAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — Fotografije ne vračamo — Naslov: Uredništvo Železarja, Železarna Jesenice. Tel. int. 758 in 394 — Tisk CP -Gorenjski tisk.

Prva nagrada na IBM oddelek

Do srede, 15. julija, smo prejeli 353 rešenih nagradnih križank. Posebna komisija, ki so jo sestavljali Milan Polak, Jožica Mulej, Sabina Medja, Polde Karlin, Stanka Vidic ter člani uredništva, je izžrebala dvajset pravih rešitev.

Nagrade prejmejo:

3000 din prejme MARJETA HRIBAR, IBM

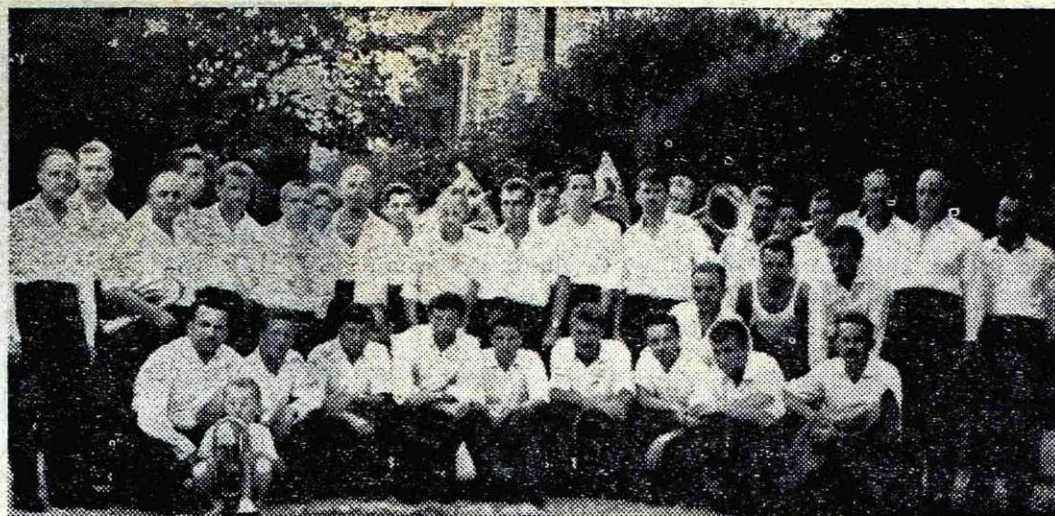
2000 din prejme ANICA ZUMER, Gostinska enota Železar.

Po 1000 dinarjev pa prejmejo: JANEZ DAKS-KOFLER, jeklolivarna, RADO GOLBA, plavž, ZO-FIJA URBAS, valjarna 2400, JANA RAZINGER, oddelek raziskave tržišča, VASKO STANA, špedicija, MARIJA ORAZEM, oddelek za obračun osebnih dohodkov, BREDA TRSTENJAK, registratura, inž. FELIKS BESTER, energetska gospodarstvo, BOGOMILA SUVAK, cevarna in JOŽE FILEJ, mehanična delavnica.

Vsem reševalcem se zahvaljujemo za sodelovanje, nagrajencem pa čestitamo in jih vabimo, da nagrade dvignejo v blagajni Železarne Jesenice.

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE

OBRANCA, HRASTEK, LAST, PA, AZTEKI, ŽGANJE, PZ, NEN, ERAZEM, NARIS, ILIR, SI, msta, OVOJ, SKEČ, VES, EPIR, SILA, RAZ, PONI, ZOGA, TLA, ALODIJ, AMEBA, LD, ROKICA, KERES, EA, SKALE, LN, SKI, TALONI, JI, KARTA, VR, AV, AKVARELIST, PODLAGA, KN, STREL, APNO, OA, APNAR, GRS, PONIKVA, POET, ARIZONA, ŽICARNA, UŠTALITEV, EMAJL, KOREC, ABA, BE, SN, OKO, IP, NN, UTEKI, VOLK, ARIJ, LEVEČ, ALAH, REKA, ANIMA.

Godbeniki z Javornika so letovali v Crikvenici

Radi bi nadaljevali z našo tradicijo

Kot vsa leta doslej je tudi letos odobril Izvršni odbor sindikalne podružnice Železarne Jesenice aktivnim članom godbe na pihala DPD Svobode »F. Menciger« z Javornika, da izkoristijo šestdnevni dopust v domu metalurgov v Crikvenici. S tem daje sindikalni odbor godbenikom priznanje za njihovo celoletno delo.

Odbor godbe na pihala je združijo prijetno s koristnavezal stike s turističnim nim. Tako so izvedli v medruštvom v Crikvenici in gostu Crikvenica dva prometstinskim podjetjem »Kač-nadna koncerta, ki sta pod jak«. Ti stiki trajajo že nevodstvom dirigenta Julija kaj let in tako godbeniki Sorga odlično uspela. V le-

toviškem naselju »Kačjak« so prav tako koncertirali in dosegli lep uspeh. Z glasbenim programom so tudi popestrili večere v našem počitniškem domu in plesa željni so prišli na svoj račun, saj je bil Mirko s svojo harmoniko neutrudljiv.

Naloga godbenikov ni bila samo zabavati, temveč tudi dati delovnemu človeku nekaj srčne kulture — dvigati njegove duševne vrednote. Tega se godbeniki dobro zavedajo in prav s tem skušajo zbuditi čut za estetsko notranje doživljanje. Gotovo so dosegli tako pri domačih kot pri tujih gostih svoj namen. Po teh rezultatih sodeč kaže to tradicijo nadaljevati tudi v naprej.

Pred odhodom iz Crikvenice sem naprosil predsednika odbora in dirigenta, da sta odgovorila na nekaj vprašanj.

»Kaj je po vašem mnenju vplivalo na uspešno izvedbo tukajšnjih koncertov?«

»Reči moram, da sta prijetno obmorsko okolje in psihična sprostitiv ugodno vplivala na naše člane. Siva vsakdanost in dinamika dela niso najboljši pogoji, saj se člani pogosto vračajo fizično utrujeni z dela — zvečer jih pa čaka še utrujajoč nastop na koncertu.«

»Morda bi nam povedali nekaj o kadrovskem vprašanju vašega članstva?«

»To vprašanje je v glavnem zadovoljivo, vendar sta dva člana na odsluženju vojaške obveznosti. Člani godbe so delavci železarne, imamo pa tudi nekaj študentov, ki se uspešno uveljavljajo poleg naših starejših godbenikov.«

Dirigent Julij Sorgo je odgovoril na vprašanje v zvezi s programom naslednje: »Program koncertov je obsegal dela različnih obdobij in je zadovoljil tako staro kot mlado. Mislim, da je bila izvedba na koncertih solidna. Želja je, da s to tradicijo še nadaljujemo, saj s tem častno zastopamo podjetje in naše dolgoletne tradicije. Lahko rečem, da sprememba ugodno vpliva na počutje in se tako z novimi silami vračamo v »matično pristanišče.«

Slavko Tarman

FRANCE ZVAN

Kako najdejo gledališki amaterji pot v čustva tujcev

(Nadaljevanje)

Nazadnje se nekdo oglasi, da kupi vse skupaj za dva tisoč petsto lir in porcelan poroma s kamiona na polico, ki je za silo improvizirana in kjer čaka drug prodajalec s papirjem. V hipu je vse skupaj zavito in plačano, zgoraj pa se že licitira za kavni servis, jedilni pribor, čajne skodelice ali bogve kaj. Ko zgornji prodajalec po dobri uri izgubi glas kakor naš Tripče, se s spodnjim zamenjata, prodaja pa teče dalje. Na so-sešnjem kamionu prodajajo tekstil, malo dalje konfekcijo.

Ob teh predstavah sem si mislil: Če bi morali naši trgovci od zore do mraka takole garati, da bi kaj prodali? Joj, kaj bi bilo potem?

PREDSTAVA

Signor Belli nam je že od jutra vztrajno dopovedoval, da pričakujejo organizatorji na jugoslovanski predstavi rekorden obisk. Nihče izmed nas pa si ni znal predstavljati, kaj pomeni rekorden obisk. Po naše je to najmanj do zadnjega kotička zasedena dvorana, po pesarsko pa je precej drugače.

Gledališče ima v Italiji še bistveno drugačno vlogo kakor pri nas. Naša poklicna gledališča so že po na-

Sprejem pri mestnem županu

slovu narodna ali ljudska in mi to razumemo, da so pač za ljudstvo v najširšem smislu. Kvečjemu tarnamo nad tem, če se jih ljudstvo ne poslužuje dovolj. Pri nas najbrž nima nihče več kakršnegakoli družbenega predsodka, ki bi mu branil iti v gledališče, saj je slednje namenjeno vsem slojem prebivalstva ne glede na delo in zaslužek. Zato se v operi in drami večkrat srečata ročni in umski delavec na sosednjih sedežih.

Italijanska gledališča začenjajo svoje predstave ob pol desetih, desetih ali celo pozneje, zaključujejo pa jih običajno uro po polnoči, ko se ravno umiri javni mestni promet. Za tiste, ki jih čaka zgodaj jutraj delo in imajo včasih od gledališča do doma daleč, takšen čas nikakor ni primeren in tem najbrž gledališče tudi ni namenjeno. Mnoge italijanske občine v zadnjem času ustanavljajo tudi gledališča, ki naj bi bila za širše in nižje sloje prebivalstva, a tudi Teatro Picolo v Milanu, ki je eno tipičnih gledališč za male ljudi, začenja svoje predstave petnajst minut po deveti uri.

Pesarski festival je računal s kar največjo pestrostjo. Zato so prireditelji k izvajanju vsakega dramskega dela pridružili še nastop kake folklorne skupine in primerilo se je, da so nastopili za jeseniškimi igralci izvajalci narodnih plesov iz Beograda. Tako je bil večer res čisto jugoslovanski.

S plesalci smo se srečali dan pred predstavo v občinski hiši, kjer nas je sprejel mestni župan. Na sprejemu smo dobili pritrdilne odgovore na vse tisto, kar smo zvedeli o mestu v poldrugem dnevu, kar smo bili v njem. Prebivalci mesta so nudili aktiven odpor fašizmu. Vsak drugi meščan je bil severnoitalijanski partizan. Mesto ima ogromno invalidov iz bojev z Nemci in močan ter zaveden delavski sloj. Izkazalo se je, da meščani zelo cenijo in spoštujejo nas z onstran Jadrana ter da vedo o naših medvojni in povojnih tegobah in zmagah mnogo več, kakor smo si dotlej lahko mislili. Na sprejemu v mestni hiši je sijala skozi oči vseh tistih predstavnikov mestne občine, s katerimi smo se srečali, neprikrita simpatija.

Župan, medvojni komisar partizanske divizije, nam je v dobrodošlici izrazil prepričanje, da bo gledališki nastop uspel ter istočasno povedal, kako pomembno je to v času, ko se njihovo mesto brati z Ljubljano in je zato že prispel ljubljanski župan dr. Marjan Tepina. (O tem so govorili tudi veliki lepaki po mestu, ki so oznanjali prihod župana prijateljskega mesta iz sosednje države.)

Skozi županovo dobrodoščilo je dihala toplina, s katero lahko sprejme nekdanji partizan zastopnike tiste dežele, iz katere je črpal vzore in moralno moč. Izhajal je iz čustev, ki so bila rojena v tistih časih, ko smo patrioti pomagali kovati lice srečnejše Evrope in si prizadevali ustvarjati bodočnost našima dvema deželama.